ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

Srpen/Září 2010

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Listy důvěrné - Barbara Semenov	*2*
Kniha, ‚která selhala' - Petr Hrubý	*6*
Jakpak je tam u vás doma - Břetislav Kotyza	*7*
Z cesty na rodnou hroudu Glosa Miloše Ondráška	*9*
Odtud a Odjinud - IP	*11*
Pochopit Austrálii - Vlastík Škvařil	*13*
Deník cestovatelky-Queensland Gabriela Pavesková (2. část)	*15*
Česko očima kanadského krajana - Ladislav Křívánek	*18*
Chléb náš vezdejší - Luděk Ťopka	*20*
O prázdninách v padesátých letech - Petr Chalupa	*22*
Míček z poutě - Marta Urbanová	*23*
Život je jen náhoda (17. pokračování) - Ante Schott	*25*
Anděl a hora - Frank Nykl	*27*
O novém umění v Praze - B. Semenov	*30*

foto barbara sememov

Viděl jsem hory plné ledu,
zpívat však o nich nedovedu.
Jiskřily dálky nad hlavami
jak bleděmodré drahokamy.
Jímala závrať při pohledu,
zpívat však o nich nedovedu.
Když ale vidím na obzoru
uprostřed kraje nízkou horu,
na nebi mráček běloskvoucí
- přestane srdce chvíli tlouci.
Oblaka letí v klasech zralých
a koně dupou po maštalích.

V panácích jsou už všude snopy
a svatý Jiří zvedá kopí,
aby je vrazil ve chřtán dračí,
a motýl spěchá po bodláčí;
a jako krůpěj na prstenu
třpytí se drobná kvítka rmenu.
Tu nemohu se vynadívat
a všechno ve mně začne zpívat,
zpívat i plakat. Maminko má,
jak je to hezké u nás doma!

Jaroslav Seifert

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

LISTY DŮVĚRNÉ
aneb Můj milý deníčku -

Barbara Semenov

- musím se svěřit, že ač jsem v té okřídlené ocelové trubici strávila část svého života jako letuška u jisté americké letecké společnosti, v sedadle pasažéra se necítím moc valně. Turbulence mašiny otřásající se v základech někde mezi nebem a zemí vnímám jinak, než když jsem byla součástí posádky a mohla kdykoli otevřít dveře kokpitu, abych se zeptala familiárně kapitána, proč to s námi k čertu tak hází. Jako pasažér však sedím upoutaná v nejistotách spolu s davem natěsnaných cizích lidí a nad mongolskou stepí, kdy se zdá, že cíl cesty je zoufale v nedohlednu, uvažuji, zda stojí toto mučivé překonávání dálky 15 919 kilometrů za zážitky, které na mne čekají v milované staré vlasti.

Každé léto v tom však rozhodně ‚nelítám' sama, krajané z celého světa tíhnou k návratům do svého rodiště. Protože právě toto roční období v zemi české evokuje ve většině z nás nezapomenutelné vzpomínky na mladá léta, která byla sice mnohdy poznamenána černým stínem totality, ale přesto, právě protože jsme byli mladí, jedná se dnes, s odstupem času převážně o asociace idylické a nepochybně i krásné.

Tentokrát mám ke své dlouhé cestě zpátky celkem pádné důvody. Jedním z nich jsou volby do poslanecké sněmovny. Do Prahy přilétám právě na čas, abych stihla volit ‚Nečas'. O tom, zda se nás emigrantů, spokojeně žijících v adoptovaných a nás milosrdně přijatých cizích zemích, týkají současné volby v bývalé vlasti, bylo již řečeno v nesčetných polemikách mnohé. Osobně se snažím volit, pokud to jde, ze dvou opodstatnění. Jako Čechoaustralanka se cítím být českou občankou stejně tak jako australskou, a mám tak pocit potřeby vyjádřit, jakým směrem bych si přála, aby se každá z mých zemí ubírala. A také, jako občanu kosmopolitovi mi nemůže být lhostejno, jak nazírá ostatní svět na zemi, z které pocházím. Dodnes se stydím, udivují-li se lidé žijící v rozumně uvažujících končinách, že v naší republice stále existuje komunistická strana...

Hned při vstupu do pražského bytu na mne vypadne z kaslíku leták s třešničkami, palcovými titulky hlásá: *„KSČM – naše volba, vaše karta na výhru! Co slibujeme, plníme."* O tom nepochybuji. Červený leták pokračuje: *„Uplynulo 20 let nesplněných slibů: Přání lidí jsou stejná, polistopadové vládní strany je ignorují. Dnes, po 20 letech, je řada podniků zavřena a rozkradena, lidé ztrácejí práci a bydlení, roste zadluženost mnoha domácností, jsme členy NATO, postavení radaru na Brdech brání jen odpor občanů a krize v USA, už 750 tisíc lidí je bez práce... Svým hlasem můžete dosáhnout změny – Volte KSČM!"* Nevěřícně obracím ten cár papíru v ruce a spěchám do volební místnosti.

Ta je však v první volební den na můj vkus až moc prázdná. Vidím zde jen pár důchodců a zaplaťpánbů několik mladých lidí, nejspíš studentů. Druhý den v závěru ukáže volební účast 62%. Marně zde vysvětluji, že australský zákon o povinnosti občanů volit považuji za správný. „No dovol, proč bychom museli, to by bylo jako za komunismu, když jsme museli..." - panuje zdejší přesvědčení, zcela opomíjející rozdíl mezi svobodnou volbou a volbou diktatury.

Koalice - Karel Schwarzenberg, Petr Nečas, Radek John

Národ zde stále politicky tápe. Lidé jsou nespokojeni, dalo by se říci zklamáni nedodrženými sliby jednotlivých stran, kdy mnohé představy, očekávání, naděje, pokud nejsou okamžitě naplněny, bývají obvykle nahrazeny přirozeným rozčarováním. Ale, jako je tomu například v partnerském vztahu - i zde by měl přece platit základní předpoklad, jak se v angličtině říká - "it takes two to tango". Záleží na obou stranách - na té, co slibuje, i na té, která něco očekává. Již delší dobu mi připadne, že naši občané pořád jen něco očekávají - jakýsi ráj, který měl nastat po svržení totality a nastolení raného kapitalismu, jednoho z přirozeně nejbezohlednějších systémů. To, že je třeba tvrdě pracovat na tom, aby byl lidsky únosný a lepší, a že to chvíli trvá, než vznikne nějaký řád, a že je vše zákonitě spojeno také s morální převýchovou, lidu - zdá se - trochu uniká.

„Obyčejní lidé", jak většinu národa nelichotivě kategorizoval bývalý lídr ČSSD Jiří Paroubek, jsou, z důvodů svým způsobem pochopitelných, závislí na „sociálních jistotách" a proto volí země převážně stranu levicovou. Pravicové Praze, znechucené korupcí politiků ODS, zas zcela učaroval kníže Schwarzenberg – „ten nemá potřebu obohacovat sám sebe", slyším od voličů jeho nové strany TOP 09. Za pět minut dvanáct provádí stěžejní pravicová ODS velkou čistku ve svých řadách a slibuje, že se polepší. Do jejího čela se staví dosud nenápadný, leč seriozně působící Petr Nečas. O polepšení lídra levice,

diktátorského a sebestředného Jiřího Paroubka, který jasně míří na křeslo předsedy vlády, nemůže být však zcela zjevně ani zdání.

Proto se velká část levicových voličů upíná k původně pravicové, nově vzniklé straně VV – Věcí veřejných a přiklání tak osudný jazýček vah k vytvoření pravicové koalice. VV dostává přízvisko populistická a zůstává zatím stranou nepříliš čitelnou. Jejím bonusem je vyhlášení boje s korupcí, v jejím zákulisí se ovšem pohybuje pár mocných podnikatelů, její mladé političky získávaly voliče nafoceným sexy kalendářem, ale z politických ambicí záhy ustupují s tím, „že na tohle nemají nervy". Předseda strany Radek John obsadil významný post ministra vnitra. Jako bývalý velmi schopný novinář a televizní publicista nám může být sympatický, jako manžel krásné herečky Zlaty Adamovské, které sedm let zatajoval podvod a nemanželskou dceru, by ale měl v Austrálii na ministerské křeslo stěží nárok či šanci.

Z vlády vypadly ve volbách překvapivě dvě důležité strany – KDU ČSL a Strana zelených, která je na rozdíl od zelených většiny světa zaměřena v České republice spíš pravicově a která měla podporu i mnohých českých osobností, volil ji Václav Havel, sociolożka Jiřina Šiklová, mecenáška umění Meda Mládková, herec Ladislav Smoljak,...

Ale dost už politiky, s výsledkem voleb jsem byla spokojena – ve vedení parlamentu už nebude žádný komunista, nebezpečný Paroubek nazývaný též buldozer byl zastaven v pravý čas a zvítězila vláda pravicového středu, což je podle mne ideální. Není bez zajímavosti, že o několik dnů později následovalo s podobným volebním výsledkem i Slovensko. To jen jako potvrzení názoru mnohých z nás, že k rozdělení našich národů nemuselo a snad ani nemělo dojít.

Můj milý deníčku, jak ale víš, spěchala jsem do Prahy především za svou devětaosmdesátiletou maminkou, která byla v nemocnici a o kterou jsem se bála. Ale kdepak moje máma! Se svým životním krédem, že vše chce pevnou vůli, se znovu postavila na nohy a dál vesele vládne ve svém vysočanském království. To přítelkyně, krajanka žijící v Americe, neměla takové štěstí. Přiletěla a viděla svoji maminku v pohodě, aby dva dny poté zažila její mozkovou příhodu a následný exitus. Pak už se zde ta s kosou začala ohánět nelítostnými údery – během několik dnů odešli zpěvák s magií v hlase Petr Muk, režisér a scénárista plný důvtipu Ladislav Smoljak a ve věku pouhých padesáti dvou let můj oblíbený herec, brilantní Vladimír Dlouhý.

Naštěstí jsem byla svědkem i mnoha narozeninových oslav, šedesátku slavila ve společnosti snad všech zdejších celebrit oblíbená „zpěvačka sametového hlasu" Jitka Zelenková, mezi gratulanty nechyběl dramatik a prozaik, televizní scénárista, autor divadelních her Jiří Hubač, textař a básník Pavel Vrba, houslový virtuóz Jaroslav Svěcený, hudební skladatel Ondřej Soukup, legendární hudebníci Ladislav Štaidl, Felix Slováček,

Jitka Zelenková

Pavel Větrovec, na večírku jsem se také opět setkala s Karlem Gottem a Helenou Vondráčkovou, ta slavila své třiašedesáté narozeniny tradičním koncertem na pražském Žofíně jen o pár dnů později. Svoji věc makropulos mi ještě neprozradila. Mezi kolegy z branže byla dokonce i jednaosmdesátiletá Yvetta Simonová, která zůstala bez jakéhokoli zkrášlovacího zákroku stále stejně noblesně atraktivní, tak jak si ji pamatuji z televizní obrazovky před padesáti lety.

Koncert Heleny Vondráčkové

Celebrita jiného kalibru, exilový spisovatel a publicista Otto Ulč oslavoval své osmdesátiny v Praze hned na několika oslavách, nejdůležitější z nich byla ta u příležitosti jeho vyznamenání Pamětní medailí Senátu, kterou americkému krajanovi udělil předseda Senátu Přemysl Sobotka. Na zajímavém setkání jsem se dozvěděla, že Otto Ulč prošel podobnou emigrací jako já, přes Západní Berlín, ale o dvaadvacet let dříve – už v roce 1959 a v roce 1966 pokračoval podobně jak mnohem později i já, do USA, kde na Kolumbijské univerzitě v New Yorku vystudoval politologii. Dosud působí jako profesor politologie na univerzitě v Binghamtonu. V 70. letech začal Ulč cestovat a psát, patřil ke kmenovým autorům torontského nakladatelství 68 Publishers manželů Josefa Škvoreckého a Zdenky Salivarové. Jeho cestopisy, vyznačující se širokým rozhledem, nadhledem a jemnou ironií byly vydané v češtině a našly si v českých zemích svůj okruh čtenářů, o čemž svědčila i hojná účast na jeho autogramiádě.

Naslouchala jsem vyprávění Otty Ulče a přemýšlela o tom, kolik emigrantů má podobně zajímavé ba neuvěřitelné životní zážitky, jen je dát na papír.

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

Otto Ulč, šéfredaktorka „Českého dialogu" Eva Střížovská a manželé Menšíkovi z Perthu

Nepochybně k takovým lidem patří i Čechokanaďan Láďa Křivánek, který občas přispívá svými články do Čechoaustralana. Také s ním a s jeho paní jsem měla možnost se osobně seznámit právě při jejich letošní návštěvě Prahy.

Za jednoho z nejcennějších exilových autorů, který disponuje vedle perfektní znalosti své hlavní profese schopností kvalitního psaní, považuji našeho stálého melbournského přispěvatele dr. Miloše Ondráška. Bylo mi velkým potěšením zopakovat si po dvou letech setkání s ním v Praze na stejném místě, na terase světově unikátní kubistické kavárny Grand Café Orient v prvním patře domu U Černé Matky Boží na rohu Celetné ulice. Stejně jako minule, i tentokrát bylo krásné letní odpoledne, popelavě šedí holubi usedali na římsách a muškáty zářily v slunečních paprscích jako samet.

Jak procházím milovanou Prahou, uvědomuji si to stále víc a víc. Vše je pomíjivé. Jen Praha zůstává neměnná. Vrátíte se třeba po mnoha letech a najdete zde vše přesně tak jak bylo. Ne před dvaceti, padesáti, sto lety. Ale před tisíci lety. Ačkoli je Praha dnes samozřejmě hypermoderní metropolí, je v ní tolik historie, že vysoko převyšuje jakýkoli dojem novosti či změny. Místa, která znám z dětství, zde existovala již pro nesčíslný počet lidských generací přede mnou. Generací dávno zmizelých, generací, které všechny prošly po stejné kamenné dlažbě, po které dnes klopýtám ve svých podpatcích přesně tak, jako jsem tudy chvátala za studentských let, stejně tak moje máma, stejně tak moje dcera,... mijíme kameny a historické mezníky tohoto města, které tu byly a budou, nezávisle na našem vlastním bytí, odvěky věků a napořád...

Můj milý deníčku, dějiny jsou všude. Což teprve vyjedu-li vlakem za romantikou prázdninového kraje! Miluji tu důvěrně známou píseň pražců, nádraží – výpravčí v červené čepici a s plácačkou, tady se čas skutečně zastavil a unáší mne dál do dětství. Stojím v uličce burácejícího vagónu, vítr do vlasů a sluneční prizma v tváří, vlak letí kolem domků a zahrádek, cinkání šraněk, zelená políčka a zlátnoucí lány, vodáci na řece, babička u pumpy a děti na kolech, hejno hus, vlčí máky. Stromy, co rostou do nebe, lesní paseky, tvrze, hrady a zámky... Každý z nás tak kdysi jednou jel.

Prachatice — náměstí *(fota sem)*

Já ale jedu tisíc let zpátky, do Prachatic. Na jihu Bavorského lesa a Šumavy vrcholí totiž oslavy tisíciletého výročí vzniku rušné obchodní cesty se solí, tzv. „Zlaté stezky". Stezka, která byla kdysi hnacím motorem hospodářského a sociálního rozvoje regionu je tu i dnes všudypřítomná. Její historie začíná dne 19. 4. 1010 kdy podle zachované historické listiny věnoval císař Jindřich II pasovskému ženskému klášteru v Niedernburgu tržby z mýtného. Hlavním důvodem tohoto obchodního spojení byl nedostatek soli v české kotlině. Protože, jak už z dětství všichni dávno víme, je sůl nad zlato, a především ve středověku byla nepostradatelná pro konzervaci potravin, dovážela se tehdy do Čech z oblasti Reichenhallu. Až do Pasova putovala na lodích, ale přes hraniční hřeben Šumavy musela být dopravována po souši. To zajišťovali především soumaři (pojmenováni podle nákladu koní – z německého Saum – náklad). Ceněnou surovinu přenášeli dokonce i lidé v krosnách na zádech.

Zlatá stezka začínala v Pasově a vedla územím pasovského biskupství po systému stezek, jež měly tři hlavní větve s cílovými místy v Prachaticích, Vimperku a Kašperských horách. Nazpátek se vozilo především obilí a další zemědělské produkty. Obchod se solí dosáhl svého vrcholu v pozdním středověku a v období renesance. Na samotné jižní trase stezky do Prachatic se týdně pohybovalo až 1200 koní, každý s nákladem 150 kg. Stezka tak hrála velkou roli v obratu s alpskou solí a zároveň v zásobování celých Čech. Pro lidi žijící na trase obchodu zajišťovala vysoký zdroj příjmů, odtud přízvisko stezky „zlatá". Díky obchodování vznikaly mnohé obce, sídla i hrady. Prachatickým měšťanům přinášel obchod bohatství,

které je dodnes patrné na mnoha stavebních památkách. Prosperující stezka představovala i důležité navázání kulturních vazeb s Německem. Zanikla na začátku 18. století, kdy vydali Habsburkové zákaz dovozu soli z Bavorska.

A jak vypadá region dnes? Přiznávám, že jsem se do Prachatic dostala poprvé v životě a byla jsem okouzlena jejich půvabem. Městečko leží uprostřed hor a lesů v krásné jihočeské přírodě, historický střed, pyšnící se malebnými, z velké části citlivě restaurovanými domy, byl o víkendu oslav nabitý davy lidí, jak místních tak turistů. Příjemné náměstí hýřilo stánky nejen s nejroztodivnějšími ručními řemeslnými výrobky, ale i s rozličnými dobrůtkami - od perníků přes obří pánve halušek, uzených kýt, salámů, místní medoviny až k nesčetným zdrojům ledové tříště. Nechyběly kotlíky s maďarským gulášem a překvapivé množství otevřených ploten, na kterých neúnavní asiaté zdější vietnamské komunity míchali od rána do noci populární orientální ‚mien noodles'. Bohatou etnickou mozaiku doplňovali celkem společenští Romové a měla jsem v té chvíli pospolitého městského veselí pocit soužití různorodé komunity vlastní právě Austrálii. Zapíjelo se Budvarem, kofolou i v Česku poslední dobou oblíbeným Mojitem.

V podvečer jsem na pár chvil unikla ryku ven z městských bran a jen několik desítek metrů odtud objevila úžasnou čtvrt vil se vzorně upravenými zahradami, některé s bazény, a došla až k vzhledné výstavbě nových domů v oku lahodících pastelových barvách s balkony nazdobenými květinovými truhlíky, košíky a pergolami – připadala jsem si tu spíš jako v australské bohaté čtvrti než v Čechách. Jen okolní bory připomínaly, že se jedná o vlast starou tisíc let. Že by zde přetrvalo kouzlo požehnané stezky?

Oslavy městečka pokračovaly na hlavním náměstí dlouho do noci. Jejich součástí byl i koncert skupiny Olympic. Lidé hlava na hlavě, na náměstí nezůstal jediný volný flíček. Dívám se na národ zpívající v naprostém unisono olympikovské již tradicionály, diváci visící na slovech Petra Jandy a jeho osobitě vyluzovaných kytarových tónech a znovu si vybavuji nepochopitelnou lhostejnost většiny krajanů při návštěvě této legendy české hudební scény v Austrálii.

Velkolepým půlnočním ohňostrojem večer ještě zdaleka nekončí. Poslední rozjařenci se trousí domů až v ranních hodinách. V tu chvíli nastupují uklízecí čety. Ještě před polednem není po horkém, hlučném, hromadném a konzumujícím dni a noci ani stopy. Pryč jsou unavené stánky, polité stolky, kontejnéry přeplněné odpadky, ušpiněná dlažba... Uklízeči sbírají ručně poslední zapomenuté papírky po náměstí, metou smetáčky a lopatičkami prach z chodníků v postranních uličkách, městečko je v několika málo hodinách čisté jako ze škatulky. Užasle to komentuji v chvále Prachatic a dozvídám se od místních, že jsou na svůj krásný kousek domova pyšní, ale že se zde také potýkají s velkým nedostatkem práce. Jaké jsou před nimi časy? Horší nebo lepší? Nikdo neví, snad jen ty hodiny na věži kostela, které neúprosně měří vteřinu za vteřinou (patnáctkrát šedesát nadechnutí vydechnutí) – jedním úderem čtvrt, dvakrát půl, třemi bim tři čtvtě, pak bim bam celá, stále dokola před lety a stejně tak dál a napořád...

Tak to je, deníčku můj milý, naposled jsem si tě psala jako malá holka. - To ty návraty v letních Čechách, které vedou, z dnešní až moc zrychlené a vyspělé doby, polní či lesní cestou úvozem zpátky do dětství a ještě možná někam mnohem dřív.

KNIHA, 'KTERÁ SELHALA'

Petr Hrubý

Mary Heimann, *Czechoslovakia: The State That Failed* (New Haven and London: Yale University Press, 2009; XXII & 406 pages) – ČESKOSLOVENSKO: STÁT, KTERÝ SELHAL

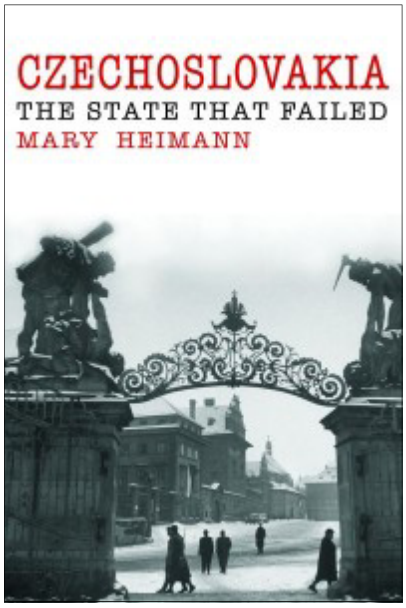

Kniha vydaná významnou univerzitou, která navíc na obálce tvrdí, že jde o „definitivní dějiny Československa", vzbudila značný zájem svým pokusem dokázat, že dosavadní obdivný pohled na náš stát byl mylný, protože byl založen na tradiční české sebelásce.

Autorka s americkým a také přijatým britským občanstvím, vyučující na jedné skotské univerzitě, provdaná za Čecha, strávila léta svého stipendia studiem češtiny a dokumentů v Praze i v Bratislavě, nyní pracuje už na druhém vydání knihy. Mnozí Češi byli pobouřeni její knihou a tak je s podivem, že ji dosud značně kritizovali pouze cizinci, hlavně Američané a Němci.

Svou studii založila Mary Heimann především na četbě dosud uveřejněných knih a dokumentů (str. 258-75), proto jsou některé dokumenty věcné a nelze proti nim nic namítat, právem odsuzuje například krutosti při odsunu Němců po druhé světové válce. Čechy nemá příliš ráda a kritizuje, že Němcům nedali po té prvé více rovnoprávnosti. A navíc jim podle autorky přikazoval člověk, který sám vyrostl jako Němec a svoji kariéru založil na tom, že přeběhl na druhou stranu (str. 57). Tím myslí prezidenta Masaryka! Prý „se jim hnusil a ostatní národnosti jej považovaly za šovinistu" (str. 66). Vůbec nepochopila velikost T. G. Masaryka a jeho ojedinělost ve střední Evropě mezi dvěma válkami, plné diktátorů. Vytýká mu i to, že ke své „kariéře" – nikoli k vytvoření a budování demokratického státu – využil dobré pověsti, kterou získal svojí kritikou nepravých starodávných textů a obhajobou zmatečně souzeného Žida Hilsnera za údajné pití krve zavražděných křesťanských panen. Píše o těchto *"causes célèbres"* jen v páté poznámce pod čarou na straně 327, ačkoliv třeba o plánech Andreje Hlinky referuje plně v textu knihy (str. 60) a dokonce i o fašistických, na Slovensku podle Hitlera zřízených formacích přináší plnou informaci v textu (str. 90). Ostatně jí také časopis *Respekt* v březnovém rozhovoru vytkl: "*V mnoha ohledech je Andrej Hlinka prezentován ve vaší knize v pozitivnějším světle než T. G. Masaryk".*

Nejvyšší chválou, kterou je ochotna Masarykovi připustit, je to, že prý, podobně jako Beneš, byl „výtečný propagandista". Beneše taky nemá v lásce: "Behind his back at the (Paris) peace conference, Benes was already being called 'the little fox'" *(překl. „za jeho zády Beneše nazývali už na mírové konferenci v Paříži ‚malým lišákem'")* a když píše o jeho státnické činnosti, vždy ji snižuje neobjektivním slohem, podle ní dvakrát „he rattled off" *(„odrmolil")* své zprávy (str. 122 & 123). Masaryka dále obviňuje z toho, že usiloval o vylepšení svého národa, což jí ovšem nevadí u vůdců amerického národa - Lincolna, Wilsona či Kennedyho. Velmi osvícené (- desítky let před Anglií a Francií!) a pokrokové zrovnoprávnění žen ve volbách se prý jen „*zdálo být pokrokem"*, ve skutečnosti mělo za cíl zdvojnásobit počet českých hlasů (str. 66); a což ne i slovenských, německých, atd.?

Ve Státech existuje odluka státu a církve, ale když totéž zavedl TGM ve snaze odstranit ze škol kříže, pobouřilo ji to (str. 65). Prý tím chtěl jen "podkopat tradiční katolické strany" (str. 67). Velmi se pohoršovala nad tím, že v roce 1918 zbořil dav českých socialistů sloup Panny Marie na Staroměstském náměstí, postavený tam v sedmnáctém století za cizácké násilné rekatolizace, který pak sloužil jako protiva k českemu a protestantskému Husovu pomníku v době, kdy TGM usiloval o odpoutání od Habsburského mocnářství a od Vatikánu, a kdy na milion Čechů přestoupilo do církve českobratrské. Podle autorky šlo o "bezbožný vandalismus" (str. 39). Masaryk měl podle ní značný vliv, "protože měl dobré konexe, profesorskou gravitas, ale i politický důvtip, používal tajnou policii a za války se vytrénoval v umění lsti a propagandy" (str. 70).

Trnem v oku je autorce česky nacionalismus. Hned v prvním odstavci prvni kapitoly píše: "Československo trvalo jen sedmdesát čtyři let… celou tu dobu tvrdohlavě lpělo na staromódním, romantickém nacionalismu" (str.1). Vadí jí, že "čeští vlastenci zbudovali grandiózní Národní divadlo, kapající pozlátkem,… trvali na rozdělení pražské univerzity na zcela oddělené české a německé části (str.21),… a otevřeli provokativně a výlučně 'národní' muzeum" (str. 17). Ani "rakousky Slovan" [!] Antonín Dvořák jí neimponuje: kdyby prý nebyl "vybudoval svou *kariéru* tím, že složil směs českých nacionalistických kousků, byl by odsouzen hrát navždy polky, mazurky a pochody ve své vesnické kapele" (str.16)! Což autorka tohoto nesmyslu neví nic o jeho symfoniích, o slavné Novosvětské, či o tom, že byl pozván do Států, aby tam dirigoval symfonický orchestr a povzbudil domácí tvorbu vážné hudby?

Profesorka Heimannová nejenže nemá ráda české historické usilování o svébytnost, o vlastní jazyk a identitu; je jí podezřelá jakákoli stopa po nacionalismu.

Proto dává do uvozovek většinou i slovo národ: 'nation', "an abstraction called the 'nation'" (str.49). Podle ní se jedná o mytický nebo mystický (str. 322) pojem. Zlobí ji, že Češi a Slováci na troskách Habsburské monarchie vytvořili Československo, které, jak nestydatě cituje takového odborníka na demokracii, jakým byl diktátor Mussolini, se prý mělo spíš jmenovat "Česko-Německo-Polsko-Maďarsko-Ruthenia-Rumunsko-Slovensko" (str. 64). Autorka dokonce interpretuje zrádny ústup dvou západních slabých politiků dvěma fašistickým diktátorům jako "mezinárodní společnost – reprezentovaná Německem, Itálií, Francií a Británií – zakročila v Mnichově a zlomila českou nadvládu v mnohonárodním státě" (str. 60).

Mary Heimann dále nedělá rozdílu mezi ujařmeným lidem a jeho krutovládci, kteří se snažili zavděčit svým mocipánům v Kremlu tím, že budovali hrozné monumentální sochy, z nichž si lid obecný dělal legraci; podle ní to byla "splátka dluhu vděčnosti českého a slovenského lidu sovětským osvoboditelům od nacismu" (str. 213). Podobně komunistické reformy z let 1963 a 1968 prý "lichotily zidealizovanému českému a slovenskému národnímu autoportrétu… jako 'předvoji' socialistické společnosti" (str. 212)...

V knize je hodně omylů dějinných souvislostí a popletených jmen. Ty autorka snadno opraví pro své druhé vydání; dokáže si však poradit s urážlivou a nespravedlivou interpretací českých a československých dějin a jejích hlavních představitelů?

Výsledky voleb ČR v Austrálii

Voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve dnech 28. a 29. května 2010 se na GK Sydney zúčastnilo 182 osob. Nejvíce hlasů odevzdali voliči v Sydney straně TOP 09 (86 hlasů). Druhá se umístila ODS, která získala 43 hlasů. O třetí a čtvrté místo se dělí se shodným počtem 12 hlasů KDU-ČSL a Strana Zelených. Páté skončily Věci veřejné, které obdržely 10 hlasů. Naopak úplně u místních voličů propadla ČSSD s pouhými 2 hlasy.

A jak se volilo na ZÚ Canberra? Z celkem zaregistrovaných 24 občanů se jich voleb zúčastnilo 15. I zde odevzdali nejvíce hlasů voliči straně TOP 09. O druhé a třetí místo se dělila ODS a ČSSD. Po jednom hlasu obdržely Strana práv občanů Zemanovci a KDU-ČSL.

Uvědomíme-li si, že česká krajanská komunita v Austrálii bývá uváděna jako pátá nejsilnější na světě (po krajanských komunitách v USA, na Slovensku, v Kanadě a Chorvatsku), byla její účast ve volbách zklamáním, zdůvodnitelným a omluvitelným však stále trvající nemožností korespondenčních voleb. Snad se do příštích voleb stávající a politováníhodná situace konečně změní.

JAKPAK JE TAM U VÁS DOMA...?

Břetislav Kotyza

Email, mail, mejlík, ale také familiárně Emil. Elektronická pošta, kterou jsme zařadili do běžného užívání. Bez přípravy, ze dne na den, a jaksi samozřejmě. Doposud nevím, jak „To" funguje, co je toho příčinou, ale vím, že „To" je rychlé, prý bez hranic, ale také bez emoce: Ozvalo se pípnutí jiné vymoženosti - mobilního telefonu - (přenosný kapesní zcizitelný útratný neodbytný návykový), a bylo mi smluveným obrázkem oznámeno „doručení zprávy pro uživatelskou adresu". Přivítal bych raději barevnou pohlednici z cizích vzdálených krajů, (jsou ještě „cizí vzdálené kraje"?), velbloudy, pyramidy a krasavice v sárí, těším se na velkou poštovní známku s razítkem Post Office úřadu odněkud ažaž z velmi daleka... ale na skleněné desce monitoru mého papučového *Písí* trčelo jadrné, byť gramaticky nedokonalé oznámení: - *Su tady v Singapúru na letišti, kolem je lidí jak na prvního máje, nikoho ale neznám, nikomu nerozumím. Musím vám napsat, abych se tolik nebál, že se ztratím. Ahoj naši* - a podpis. Odesláno z letištní haly, z volně přístupného Internetu. Za malou chvilinku „To" přeskákalo půl světa, jak prozradila hodina, minuta a vteřina odeslání. A mohl jsem obratem odpovědět odesílateli. Ale jak jsem se tak zasnil nad zánikem poštovních panáčků se zlatou trumpetkou, koněspřežkou s tolik žádaným kobylincem, telegrafem slečny poštmistrové a jejím služebním bakelitovým trabantíkem, atd., jak jsem si v duchu kreslil mapu světa, kde všude jsem doposud nebyl a již nebudu, jak jsem tak staromilsky mudroval, letadlo odletělo i s panem inženýrem matematických věd, co se na letišti v Singapore rozpomněl na sladkost naslouchání mateřskému jazyku. Dosud mám od pana inženýra zapsánu a uloženu definici Jednotky sladkosti mateřského jazyka: *Kolika lidem rozumíš při vstupu do lokálu restauračního zařízení, takovým číslem lze označit Jednotku sladkosti mateřského jazyka. Při vstupu do hospody u nás doma, (rozuměj, bez vyznačení české, moravské či valašské národnosti), slyším všechny hosty a rozumím i těm, kteří si v koutě lokálu špitají u svého kafe. Absolutní známka!*

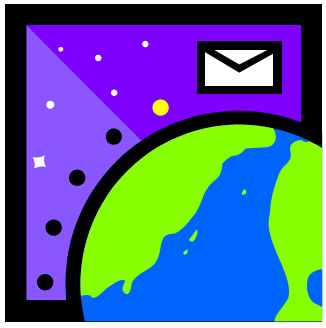

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9581 0100, Fax: 02 9371 9635

Ve světě vnímám v restauraci jen anonymní šumrování, někdy jen stěží rozumím otázce personálu. Záporná známka hodnocení, pocit odcizení, frustrace.
A hle: Email, mail, mejlík, ale také familiárně Emil, nabízí možnost zeptat se v reálném čase, v tutéž chvíli otázky i odpovědi, od stolu restaurace v daleké cizině: *Jakpak je tam u vás doma…?*
Kdyby jen pro tuto dětinskost – vítej mezi námi, Elektronická Pošto!

Pět hodin cesty letadlem
je to dnes daleko, anebo blízko?
Právě tak daleko ve své zvědavosti
pozoruji z okna na hotelu
ženu
v domě přes ulici
- promiňte, jsem nezvaný host -
jak smaží cibulku na oleji…
Pět hodin cesty letadlem
v hotelu Urarta v Jerevanu
a já čekám na zvolání své mámy
- umýt si ruce a ke stolu, darebníci –

PS. Dopsáno. Chci odeslat elektronickou poštou. Odmítnuto. Zřejmě jsem někde chyboval. Vrátím se k poštovním holubům.

Z EMAILOVÉ POŠTY

-----Original Message-----
From: Karel Pecinka [mailto:KPecinka@seznam.cz]
Sent: Sunday, June 13, 2010 6:32 AM
To: bsemenov@cechoaustralan.com
Subject: Žádost o pomoc nebo radu

Dobrý den,
chtěl bych Vás poprosit o pomoc nebo radu při hledání příbuzných v Austrálii, kteří emigrovali v roce 1968 - 1969 z České republiky do Austrálie (Melbourne). Jsou to sourozenci mé matky - František (Frank) Lurie a Helena Rodenová za svobodna Lurieová. Chtěl bych s nimi navázat kontakt, mé matce by to udělalo velikou radost. Zkoušel jsem hledat všemi možnými způsoby, ale bohužel bez úspěchu. Proto bych Vám byl vděčný za každou pomoc nebo radu, jakým způsobem bych mohl své příbuzné úspěšně najít. Moje matka se jmenuje Jana Pečinkavá, rozená Lurieová 6. 5. 1943 v Týnu nad Vltavou. Její sestra Helena Roden, rozená Lurieová v září 1937 v Týnu nad Vltavou, odešla do Austrálie - Melbourne v roce 1968 s dcerami Janou Diepoltovou (narozena v srpnu 1961) a Lucií a Karin Babincovými (narozenými v roce 1967), v Austrálii převzaly všechny příjmení Roden. Bratr mojí matky se jmenuje František (Frank) Lurie, narozen 4. 10. 1946 v Sokolově, do Austrálie emigroval v roce 1969, má syna Franka Lurie a dceru. Moje matka, teta a strýc mají ještě bratra Zdeňka Lurie, který žije v ČR v Sokolově.
Předem Vám děkuji za odpověď. S přáním hezkého dne,
Karel Pečinka

„ŠPIČKOVÝ PŘÍSTROJ
PRO VŠECHNY,
KTEŘÍ O SEBE PEČUJÍ...“

Navštivte:-
www.zappertech.net

Volejte:- +613 9720 0535
+61434079373

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

NOVINKY NAŠÍ KANCELÁŘE -

Denní lety s Emirates - Airbus A330-200: Dubai - Praha, od 1. 7. 2010

Kombinace China Airlines a Czech Airlines do Prahy nebo do Vídně

Podobně na Korean Airlines - osvěžující stopover v Seoulu

Informujte se o výhodných cenách již od $1700, využijte skvělé nabídky!

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

Glosa Miloše Ondráška

Z CESTY NA RODNOU HROUDU

Před mnoha lety v době,
kdy v naší vlasti vládla totalita,
jsem dorazil do země, o které se staří Řekové
domnívali, že tam daleko pod žhavým rovníkem lidé,
pokud tam nějací jsou, chodí hlavou dolů a že tam prší
zespodu nahoru. Australští kolegové se mne ptali,
jak se liší poměry na pracovišti mezi Československem
a Austrálií. Velmi, řekl jsem jim. Český občan může,
i když jen s mírou, tupit svého nadřízeného,
ale prezidenta či generálního tajemníka KSČ se nesmí
dotknout. V Austrálii je to naopak, představitelům vlády
můžeme nasadit psí hlavu, ale kritice šéfa je lepší se
vyhnout. Na postmaturitním setkání se mne jeden
spolužák, dnes univerzitní profesor, zeptal,
v čem vidím podstatný rozdíl mezi životem v republice
a u protinožců. Měl jsem čerstvou českou zkušenost.
U příbuzných, kde jsem bydlel, byl na několik dní
uškrcen přívod vody bez jakéhokoliv upozornění
a oznámení důvodu. Nešlo o akutní nehodu. Bylo to
v parných dnech letošního českého června.
V Melbourne, kde bydlím, také může být přerušen
z provozních příčin přívod vody, pokud ale nejde
např. o náhle prasklé potrubí, obyvatelé jsou
upozornění dva týdny předem a mohou se nějak
připravit. Když jdu ráno pro housky, s každým známým
i neznámým si řekneme “good morning“, na procházce
se s ostatními chodci dělím o dojem, jak právě svítí
slunko anebo jak právě prší, obojí je v Austrálii vítané.
Pražáci při takových příležitostech mlčí s tajemnou
zarputilostí a jdou svou veledůležitou cestou. Nemohu
odpustit novinářům korumpování češtiny a Barrandovu
vulgarizaci českého filmu.
Jiná země, jiný mrav. Jsem rád, jak dopadly nedávné
volby v České republice, i když soulad koalice složené
ze tří stran nebude snadný. Zděsily mne útoky
sdělovacích prostředků na nově jmenované ministry
dříve, než zasedli za své nové stoly. Noviny, rozhlas
a televize by mohly rok počkat se svou ostře kritizující
činností, až se ukáže, jak je který ministr schopný,
a nikoliv útočit ještě před tím, než začal úřadovat.

Hory, hory, hory černé,
nejednú sem přešel cez ně
a co já vím, nepovím,
kde borováci rostú.

Vydal jsem se na Beskydy, ani ne tak za kyselicou,
střapačkami a haferovými knedlemi, jako za horami
a dolinami. Lesy a louky! Ze Soláně se rozprostíral
omračující panoramatický pohled na Javorníky,
to mluvila země, ze které jsem vzešel. Albín Polášek
(1879-1965), sochař působící na Floridě, se narodil
ve Frenštátě pod Radhoštěm. Z lásky k rodnému kraji
vytesal mohutnou sochu Radegasta, slovanského boha,
nechal ji dopravit z Ameriky na Radhošť, tak stejně
jako majestátní dvojsoší sv. Cyrila a Metoděje
posazené před kaplí také na na této hoře vysoké
1129 m. Poslední poustevník zemřel na nedalekých
Pustevnách v roce 1879, členové turistického spolku
Pohorská jednota Radhošť nechali tam postavit dvě
srubové stavby v secesním slohu podle návrhu
architekta Dušana Jurkoviče. Uplatnil čičmanské
prvky na stavbě Libušína, valašské zase
na Maměnce, obojí v tradici dřevěných venkovských
staveb. Ve frenštátském muzeu v přírodě můžeme
vidět řadu těchto rekonstruovaných dřevěnic. I kostel.
Olomouc (od roku 1182 hlavní město markrabství
moravského) je po Praze druhé historické město
českého království. Olomoucké arcidiecézní muzeum
se nalézá v budově Přemyslovského paláce,
ve kterém v srpnu roku 1306 došlo k nejtajemnějšímu
zločinu české historie (vypátrejte sami, co se tam tedy
přihodilo, napovím, jde o vraždu posledního
Přemyslovce, českého krále Václava III). Na nádvoří
paláce by mohla být umístěna slavná socha Aleše
Veselého Kadish – modlitba za zemřelé z roku 1968.
Náměstí je pravým středem Evropy. Olomoučtí patrioti
se na rozdíl ode mne domnívají, že tím ještě
správnějším jádrem je v hanácké metropoli Horní
náměstí s 35metrovým barokním sloupem Svaté
trojice a Ariónovou kašnou. Ta vznikla v roce 2002,
vytvořil ji hanácké rodák z Holomóca, výtvarník Ivan
Theimer, který v roce
1968 emigroval
do Francie. Fontána
sestává ze tří skupin
zapuštěných
do bazénu, je to
jednak mohutný
obelisk na monumen-
tálním krunýři želvy,
dále znázorňuje dvě
děti a pak Arióna,
řeckého básníka
zachráněného z moře
delfínem přilákaným
zpěvem poety. Dílo
alegoricky naznačuje
exilovou záchranu
umělce a jeho oslavu
Moravy, města
Olomouc a jeho
obyvatele.

Nejsem ani valašský, ani olomoucký rodák, nikdy
jsem na Hané nežil, pozval mne tam během
mé návštěvy republiky můj dávný přítel, který mne
nezradil ani za Hitlera ani za Stalina. V hotelu
La Fayette slavil svoje osmdesáté narozeniny. Hotel
je pojmenován po francouzském politikovi,
konstitučním monarchistovi, který po pádu království
v roce 1792 uprchl z Paříže do Olomouce.

ČECHOAUSTRALAN
10

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22, Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

Vážení zahraniční Češi, milí krajané,

Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů s podporou a ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a s Národním muzeem pořádá 6. - 8. září 2010 v Praze konferenci KRAJANÉ A KULTURA.
Nad konferencí převzal záštitu ministr zahraničí České republiky.
Cílem našeho setkání je diskuse a výměna zkušeností na téma uchovávání českého kulturního dědictví v zahraničí v nejširším slova smyslu (hudba, tanec, kroje, divadlo, knihovny, náboženské obřady atd.).
Konference bude probíhat 6. - 7. září od 9 do 17 hodin v nové budově Národního muzea, Vinohradská 1, Praha 1.
Ve středu 8. září bude následovat doprovodný kulturní program. Informace o programu můžete sledovat na webových stránkách www.zahranicnicesi.com.
Prosíme všechny zájemce, aby nám co nejdříve potvrdili účast e-mailem na adresu info@zahranicnicesi.com nebo písemně na adresu MKVZČ, K Zahrádkám 1289, 15500 Praha 5, ČR. Při potvrzení prosím uveďte Vaše jméno a kontakt na sebe. Zároveň Vás prosíme, abyste informaci o konferenci rozšířili mezi své členy, na svých webových stránkách, v krajanských médiích apod.
Vzhledem k omezeným finančním zdrojům budeme i letos vybírat symbolický účastnický poplatek, který je možné v odůvodněných případech odpustit. Těšíme se na setkání s Vámi v září v Praze.

Ája Vrzáňová, předsedkyně MKVZČ, Miroslav Krupička, tajemník MKVZČ

Krajanské konference jsou nejreprezentativnějším fórem zahraničních Čechů z celého světa, potkávají se na něm krajané z východu i ze západu, političtí exulanti 20. století i starousedlíci. Na minulé setkání v roce 2008 přijely zhruba dvě stovky účastníků z víc než 20 zemí celého světa. Očekává se, že letošní účast by mohla být podobná. Vzhledem k tomu, že česká veřejnost o krajanech příliš mnoho neví, bude pražské setkání otevřeno i pro české publikum. Na Krajanskou konferenci bude navazovat ***od 9. do 12. září Mezinárodní krajanský festival****.*

Sovětská okupace Československa vyhnala do exilu stovky vědců

V jihočeském Táboře se začátkem léta uskutečnil **25. Světový kongres Československé společnosti pro vědy a umění.** Připomněl mezi jiným i celou řadu vědců z AV ČR, kteří za totality odešli do exilu. V akademickém Ústavu pro soudobé dějiny vzniká jejich databáze. Ještě letos by měla vyjít kniha „Sto českých vědců v exilu“, která představí ty nejvýznamnější z nich. S řešitelkou tohoto úkolu doc. Soňou Štrbáňovou hovořila Milena Štráfeldová:-
Kdy vlastně začali vědci z Akademie utíkat?
„Ten skutečný začátek odchodu do emigrace byl už na počátku 60. let. Byl poměrně malý a vysoká exilová vlna zasáhla až v roce 1968 a 1969 po invazi vojsk Varšavské smlouvy.“
Když říkáte vysoká exilová vlna, o jakých počtech exulantů mluvíme?
„Celkově jsme zatím spočetli asi 720 lidí. Představuje to asi pět procent pracovníků Akademie.“
Dá se i rozlišit, z jakých oborů odcházeli a zhruba v jakých počtech?
„Samozřejmě nejvíce jich odešlo z přírodních věd, matematiky, chemie, fyziky, z technických věd, věd o Zemi. Z oblasti humanitních a sociálních věd to bylo méně lidí. Nejmasivnější odchod zaznamenáváme z fyziky a z chemie, asi 130 fyziků a asi 200 chemiků. Naproti tomu z humanitních a sociálních věd byl nejsilnější exil zaznamenán v oboru historie, a tam jich bylo pouze 29.“
Čím si vysvětlujete tento rozdíl?
„Hlavní rozdíl je samozřejmě v tom, že Akademie věd zaznamenávala daleko víc vědeckých a odborných pracovníků z těchto oborů. A je zcela pochopitelné, že mnohem lépe se uplatnili lidé s přírodovědeckým vzděláním než s humanitním vzděláním.“
Můžete zmínit alespoň pár jmen vědců, které jste do databáze zařadili?
„Já bych například zmínila Josefa Michla, fyzikálního chemika, který žije v Americe. Je profesorem na University of Colorado a byl již několikrát navržen na Nobelovu cenu. Druhým vědcem je Jan Klein z německého Tübingenu, který patří k nejprominentnějším imunogenetikům. Ze starší generace stojí určitě za zmínku Antonín Svoboda, který byl průkopníkem v nových počítačových systémech a proslavil se tím, že vytvořil dva české automatické počítače SAPO a EPOS. Jeden v roce 1956 a druhý v letech 1962 – 65. A po své emigraci do Spojených států v r. 1964 se stal velmi významným vynálezcem i v USA.“ *(krajané.net)*

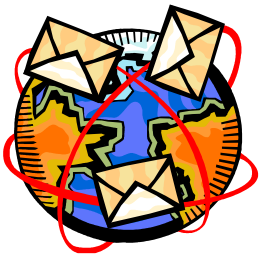

ODTUD A ODJINUD

♠ Spisovatel, publicista a politik Pavel Tigrid má v Ostravě svůj pomník. V pařížském exilu vydával v letech 1981-1991 nenahraditelný čtvrtletník *Svědectví*, připomíná to tam pamětní deska. Podobnou také najdeme v Praze na domě, kde bydlel u rodičů. Po roce 1989 se vrátil do vlasti a v Havlově vládě zastával ministra kultury. Bronzová busta umístěná v areálu pražského jazykového gymnázia Pavla Tigrida je dílem sochaře M. Rylicha, umístil ji na sokl, na kterém do roku 1990 stál monument V. I. Lenina. Při odhalování poznamenala Tigridova dcera Debora, že jde o dobrý historický vtip, odšroubovat Lenina a posadit tam tátu, slavnosti se také zúčastnil Tigridův pětiletý vnuk Rafael.

♠ Skončil dlouholetý spor o vlastnictví katedrály sv. Víta na Pražském hradě. Prezident V. Klaus a arcibiskup D. Duka podepsali smlouvu dokumentující, že nebudou pokračovat v argumentu, komu katedrála patří a církev stáhne ústavní stížnost. O katedrálu se bude starat stát a církev společně, přístup na prohlídku a na bohoslužby bude bezplatný. O náklady na udržování katedrály se bude církev dělit se státem, zpráva ale neříká, zda v poměru 1:1. Státní správa poskytne církvi, jmenovitě Metropolní kapitule sv. Víta nemovitosti, které církev nutně potřebuje pro provoz katedrály a také Staré probožství a Mladotův dům. Jaká to velkorysost! Jde o objekty, které církvi konfiskovali komunisté po roce 1948.

♠ 221 měst na celém světě soupeřilo v akci "Mercer Quality of Living Survey", hodnotilo se 39 kritérií včetně faktorů politických, sociálních, ekonomických, životního prostředí, bezpečnosti, zdraví atd. Vídeň se umístila první, Bagdád poslední. Melbourne bylo dvacáté před Montrealem a Londýnem. Jak se umístila Praha nevím, Mladá fronta ale nezávisle na tomto hodnocení navrhla, aby se hlavní město České republiky stalo i hlavním městem Evropské unie, dosud je to Brusel. Důvodem je historická poloha, přineslo by to zviditelnění ve světě, pracovní příležitosti, oživení realitního trhu a ekonomický růst.

♠ Dvacet obřích pláten malíře Alfonse Muchy (1860-1939) známých pod jménem Slovanská epopej se stěhuje ze zámku v Moravském Krumlově do Prahy. Mucha, známý spíše dekorativními plakáty a rozkošnými secesními výjevy, začal práce na epopeji v roce 1911 po návratu do vlasti po 28 letech strávených ve Francii. V Praze ho čekaly dva úkoly, výzdoba Primátorského sálu v Obecním domě a epopej. Tu tvořil v sále zámku Zbiroh po dvou letech příprav, studií a konzultací. Slovanstvo v podobě Muchových obrazů ovšem nikdy neexistovalo. Lepé ženy s kojenci u prsu, statní junáci opatření mečem či hudebním nástrojem varyto, dlouhovousí starci žehnající národu atd., byla to iluze, panslavismus byl pod knutou a zpátečnictvím ruského hegemonismu. V těch letech již vznikal Švejk a setkal se Werich s Voskovcem, antagonistické prvky k posláni epopeje. Mucha si přál, aby epopej byla umístěna v Praze ve zvláště postaveném pavilónu, přednostně na Petříně, když ji dokončil v roce 1928. Některé z obrazů byly předtím s velkým úspěchem vystaveny v Praze, Chicagu a Novém Yorku. Cyklus byl k vidění v pražském veletržním paláci, ohlas byl rozporuplný, pravice chválila, levice kritizovala, komunisté demagogičtí, fašisté odmítaví. Veletrhy ale epopej vytlačily, vlastní stánek postaven nebyl, plátna srolována a na několika místech ukryta v Praze. Po roce 1945 byl Mucha označen za úpadkového malíře vzdáleného socialistickému realismu. O rehabiltaci se pokusil Muchův syn Jiří, v 50. letech ho zavřeli a na otcově odkazu mohl pracovat až mnohem později. Proto přišlo vhod, když Moravský Krumlov nabídl umístění cyklu v zámku, odkud na jaře 1945 zmizel poslední majitel hrabě Kinský. Pokud Praha ale nepostaví pro Slovanskou epopej pavilón, mělo by se dílo vrátit do Moravského Krumlova a na vrata zámku vyvěsit nápis "Dar Moravě od matičky Prahy".

♠ Centrum pro výzkum československé exilové politiky po roce 1948 při Palackého univerzitě v Olomouci vydalo čtyřsvazkové přehledy a dokumenty k československé politice v letech 1948-1949 pod titulem *Prameny k dějinám III. odboje*. Více než tři tisíce stran je zaplněno zprávami, memorandy a jinými dokumenty z prvních dvou let po únoru 1948. Připravoval je a posílal do zahraničí domácí odboj organizovaný v protikomunistickém sdružení "Československá strana práce", založeném členy Oddělení pro vědeckou politiku, kteří odešli do exilu. *Prameny* kompiloval Vlastislav Chalupa domnívající se, že tato dokumentace představuje mocnou zbraň

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

ve velkém zápase o osud Československa. Zdůrazňuje, že moc potřebná k vyvrácení nastolené diktatury a počínající totality příjde jen ze zahraničí, tím patrně myslí západní mocnosti a také poúnorový exil. Ukázalo se, že skutečnost byla jiná, komunismus se rozložil sám zevnitř. Tím ovšem nemíním snižovat snahy třetího odboje, stály mnoho domácích životů. To např. dokumentuje v červnu t. r. vydaná publikace *Cesta na severozápad*, jsou to autentické vzpomínky bratří Mašínů a M. Paumera, kteří se v roce 1953 doslova prostříleli do Západního Berlína, jejich kamarádi Z. Janata a V. Švéda byli při útěku zatčeni a později popraveni. Je to cenné svědectví a konkrétní symbol odporu proti komunistickém režimu v Československu.

♠ Český kulturní život není v Melbourne nejpestřejší. Z jisté stagnace nás vytrhla sochařka Eva Volná, v červnu vystavovala svoje grafické listy v technice suchá jehla v galerii v Armadale. Byli jsme zvyklí vidět její mohutné objekty ze dřeva, jejich vytvoření zřejmě potřebuje prostorný atelier s jeřábem a motorovou pilu. Dnes se Eva věnuje grafice nevyžadující náročnou mechanizaci. Mezinárodní filmový festival v Melbourne ohlásil na červenec mezi stovkami snímků dva české filmy, uvádím jak v katalogu: *Kawasaki's Rose*, ten druhý *Cooking History* vznikl v česko-slovensko-rakouské produkci.

♠ Paní Marcela Čechová z Yepoonu v Queenslandu rozeslala dvoustránkový emailový dopis, ve kterém zeširoka, ale neúplně popisuje australský exilový a krajanský tisk. Pejorativně se zmiňuje o Jiřím Hodačovi, který vydával v Melbourne Panoramu dříve, než byl povolán do Londýna, kde se stal jako jediný v Austrálii žijící exilový novinář vedoucím českého vysílání BBC. Podstatou dopisu je však sdělení, že v Sydney panem Bejšákem vydávané Noviny přestaly vycházet. Bohužel důvod není uveden, mohu se jen domnívat, že šlo o nedostatek financí. Je mi líto, že vydávání Novin bylo zrušeno, někoho snad obsah uspokojoval. Paní Čechová nabádá krajanskou veřejnost a zejména ty, kterým dopis poslala, aby sáhli hluboko do kapsy a pana Bejšáka alias Coloredo-Mansfelda dolarově podpořili. A také zdůrazňuje, že Noviny byly jediným krajanským "tištěným" českým časopisem publikovaným v Austrálii. Komu chtěla touto úmyslně mystifikující informací prospět?

IP

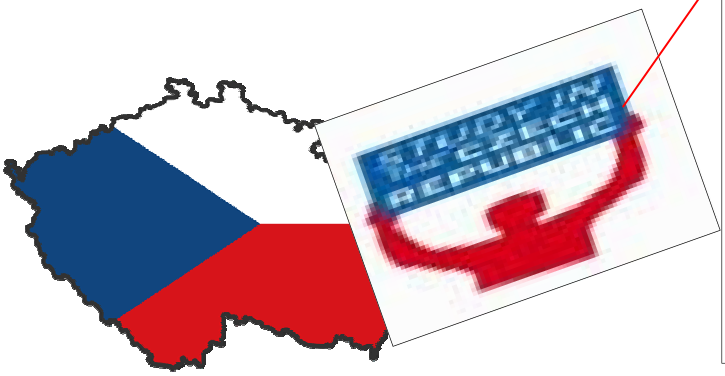

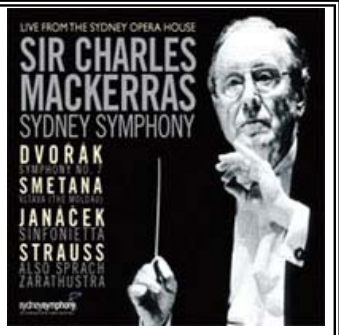

Ve věku 84 let zemřel 15. července slavný dirigent a znalec české hudby sir Charles Mackerras. Mackerras se zasadil o šíření operního díla Leoše Janáčka a pět desítek let spolupracoval s Českou filharmonií. Několik let bojoval s rakovinou, které v Londýně podlehl.
Povědomí o české hudbě šířil Mackerras v zahraniční přes půl století. V případě Leoše Janáčka se zasadil o to, že je dnes jeho operní dílo neodmyslitelnou součástí repertoáru na všech významných světových scénách. O českého skladatele se Charles Mackerras začal zajímat v roce 1947, kdy v Praze studoval a byl žákem Václava Talicha.
Mackerras se narodil v roce 1925 australským rodičům v New Yorku. V Sydney, kde vyrostl, absolvoval na místní konzervatoři hru na hoboj.

Rozhlasová stanice ABC FM pohotově uvedla čtyřhodinový pořad připomínající jeho význam s hojnými referencemi týkajícími se české hudby. Musica Viva pozvala do Austrálie z Prahy smyčcové kvarteto Pavla Haase, kromě jiného zařadí do koncertního programu Janáčkovo kvarteto Kreutzerova sonáta. Srpen zastihne kvarteto v Perthu – Perth Concert Hall 4.8. a v Melbourne – Melbourne Recital Centre 7.8. a 10.8. (více na http://www.musicaviva.com.au/concertseason/performers/pavelhaasquartet)

Program "Study in the Czech Republic"

Program „Study in the Czech Republic", který je realizován Domem zahraničních služeb, příspěvkovou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, má za cíl podpořit české vysoké školy v mezinárodních aktivitách, dlouhodobě získávat zahraniční studenty ke studiu v České republice a představit ji jako kvalitní studijní destinaci.
Program "Study in the Czech Republic" nabízí mimo jiné i spolupráci na vzdělávacích veletrzích v zahraničí, dodání informací o možnostech spolupráce vysokých škol v rámci evropských vzdělávacích programů zaměřených na mimoevropské země, spolupráci na programech Erasmus Mundus a Tempus atd.
Více informací o programu "Study in the Czech Republic" najdete na www.studyin.cz odkud si můžete stáhnout i informační materiály, příručky a brožury.
Pro více informací kontaktujte koordinátorku programu:Tereza Babková, e-mail: tereza.babkova@naep.cz, info@studyin.cz, tel.: +420 221 850 602

AUSTRÁLIE - Pochopit nebo nepochopit

Vlastík Škvařil

Když naše letadlo s 168 uprchlíky z Československa přistálo v Adelaide v září 1969, byli jsme na tom všichni stejně. S prázdnýma rukama jsme opustili domovy, „přešli jsme Jordán“, jak nám radila v písničce Helena Vondráčková, plni očekávání a plánů do budoucnosti, ale také plni nejistoty a otázek. Dalo by se předpokládat, že jsme si to všichni dobře promysleli, neboť bylo, nebo aspoň mělo být každému jasné, že jsme za sebou spálili všechny mosty. Aspoň v našem případě bylo důvodem k tomuto rozhodnutí přesvědčení, že se tam nějaké politické změny už nedožijeme.
Většina z nás ani nevěděla, že nějaká Adelaide existuje. V té době ještě existovalo nařízení, které nám bylo tlumočeno již ve Vídni při podávání žádosti o emigraci do Austrálie, že budeme muset přijmout jakékoliv zaměstnání a jakoukoliv lokalitu, která nám bude nabídnuta, po dobu prvních dvou roků. Na to jsme měli být všichni mentálně připraveni.
Po formalitách na letišti jsme nasedli na autobus, který nás vezl do hostelu ve Smithfieldu. Část cesty, která trvala asi hodinu, byla opuštěnou krajinou. Netrvalo dlouho, než se ozvalo naříkání ze zádi autobusu. Poslouchám, co se komu přihodilo, když slyším naříkající hlasy: „Do jaké země jsme se to dostali!“ Snad polovina autobusu se začala šklebit. To mě tak trochu naštvalo: „Co to proboha vyvádíte, vždyť jsme ještě nic nepoznali a už to pomlouváte?“ Jak jsem později zjistil, tak takový postoj k Austrálii se u některých z nich už nikdy nezměnil. Někteří z nich se už dávno odprosili a vrátili zpět domů, zřejmě jim najednou ten komunismus už tak moc nevadil. Někteří z těch, kteří tady přece jenom zůstali, otevřeli oči, přijali Austrálii jako nový domov a jsou docela spokojeni. Je ale dost takových, kteří tady žijí, ale Australany nemají v lásce. Problém je v tom, že se nikdy nesnažili je opravdu pochopit.
Přiletěli jsme ve středu a v pátek, jak jediný z celé skupiny jsem nastoupil do práce. Dostal jsem práci v Amscolu ve středu města, kam jsem ráno zajel vlakem ze Smithfieldu s přesnými instrukcemi od Jugoslávce z Emigračního oddělení, se kterým se dalo domluvit. Vzhledem k tomu, že ze středu města, kde jsem pracoval, to bylo blíže do hostelu v Glenelgu, tak tam po mém odjezdu přesunuli Jožku s oběma kluky taxíkem a já jsem dostal instrukce, jak se tam za nimi po práci dostat. Samozřejmě, že jsem se cestou ztratil, ale po proštudování hrubé mapky jsem si všimnul, že blízko hostelu je letiště a tak jsem nabral správný směr vždycky, když jsem viděl startovat a nebo přistávat letadlo. Trvalo to dost hodin, ale nakonec jsem je našel. To jsem byl panečku na sebe hrdý! V pondělí jsem jel do práce autobusem a to mělo být jednoduché. Zapamatuji si číslo autobusu a pojedu po práci pěkně domů. Marně jsem ale čekal na „moje“ číslo. Tenkrát jsem netušil, že číslo se na každý směr mění. Zeptat jsem se nikoho nemohl, protože jsem neuměl anglicky ani bleptnout, a tak jsem měl zase zábavu špekulovat nad tím, jak to vyřešit. Nakonec jsem se zase nějak dostal domů pozdě večer, ale opět velice nadšený tím, jak jsem to zvládnul. Za pár měsíců jsme se přesunuli z hostelu do domku ve Fulhamu. Jak to Jožka zorganizovala, to ještě pořád nechápu, protože taky neuměla ani slovo anglicky, ale dokázala to. To už jsme si koupili 16 roků starého Vanguarda a mysleli jsme si, že žijeme v ráji. Já jsem pracoval 7 dnů v týdnu, protože bylo léto a zmrzlina šla na odbyt. V mrazírně, kde jsem pracoval, bylo -32 stupňů a venku +40. Rozdíl 72 stupňů! V mrazírně jsme se střídali po 15 minutách a tak když jsem se venku ohříval, tak jsem měl možnost učit se nová slovíčka. Každý den jsem si jich napsal 20 a někdy ještě cestou domů jsem si opakoval pořád dokola některá slova, která mi nechtěla „zakotvit v palici“.
Jožka se starala doma o kluky, Vlastik měl sedm roků a Petr tři. Pochvalovali jsme si, do jaké úžasné země

JOSEF CHROMY
TASMANIA

Nejen Australané a zdejší krajanská komunita, ale i návštěvníci Tasmánie z celého světa včetně slavných, nešetří chválou na vína Josefa Chromého. Tato vína nesou mnohá prestižní ocenění, získala desítku trofejí a přes devadesát medailí.

Čechoaustralan Josef Chromý OAM rozvinul tasmánské vinařství do nebývalých kvalit, ze znamenitých odrůd milujících chladnější podnebí Tasmánie vypěstoval s pomocí vyspělé vinařské technologie vynikající Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Gewurtztraminer a Pinot Noir. Znamenitá jsou také jeho šumivá vína s nám lahodně znějící vinětou PEPIK.

Návštěva vinného sklepa a restaurace Josefa Chromého v Relbii, pouhých patnáct minut jízdy od Launcestonu, patří dnes již k vyhledávaným zážitkům při objevování Tasmánie. Nedostanete-li se tam v nejbližší době, dopřejte si alespoň chutě vín tohoto úspěšného vinaře.

Josef Chromy Wines
370 Relbia Road, Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: +613 6335 8700, Fax: +613 6335 8774
Email: wine@josefchromy.com.au
web: www.josefchromy.com.au

www.leadersmagazine.cz LEADERS

jsme se to dostali. Nedovedl jsem si představit, jak by někdo mohl přijet do Česka nebo někam jinam bez peněz, s dvěma dětmi, bez domova, a přitom neuměl ani blebtnout česky. Jak by tam mohl existovat? Austrálie nám více a více přirůstala k srdci.
Po roce jsme se přesunuli na Tasmánii, kde jsem jako mlékárenský technik dostal místo u českého starousedlíka, pana Vyhnálka, v sýrárně Lactos, kterou tam založil v roce 1955. Byl absolventem Mlékárenské průmyslovky v Kroměříži tak jako já. Dověděl se o mně přes své spolužáky a tak mě pozval, abych u něho pracoval. To bylo samozřejmě velice vítané.
Brzy ale nastaly komplikace. Jožka musela na operaci. Naštěstí s námi bydlel kamarád Zdeněk Schreiber a tak jeden z nás mohl jít do práce dříve, zatímco druhý zavezl kluky do školy. Druhý je pak odpoledne vyzvednul. Večer jsem je okoupal ve vaně a přes noc namočil v té mydlinové vodě prádlo, které jsem pak ráno ručně opral. Pračku jsme ještě neměli. Nikoho jsme v naší ulici ještě neznali a tak bylo pro mne velké překvapení, když se k nám začaly trousit ženy ze sousedství a nabízely pomoc. Já jsem příliš nezávislý na to, abych jejich pomoc přijal, ale byl jsem velice překvapený a dojatý. Jak se dozvěděly o našich potížích, to dodneška nevím, ale můj respekt k Australanům se podstatně zvětšil. Takovou ohleduplnost k naprosto cizím lidem, jako jsme byli my, jsme předtím v životě nezažili.
To jsem už mluvil slušně anglicky a tak jsem si brzy udělal hodně kamarádů. Stal jsem se členem Apex Klubu a později Rotary a tam jsem poznal, jak Australané, kteří jsou na tom sami docela dobře, vyhledávají ve svém okolí lidi, kteří na tom nejsou nejlépe a kteří si zaslouží nějakou pomoc. Stále se snaží prospět společnosti, ve které žijí. Austrálie a Australané se nám více a více líbili, ale přesto pro nás zůstávalo hodně věcí dost cizích. V té době jsem se ještě zajímal o sporty, s kterými jsem vyrůstal, dokonce jsem si ještě zahrál fotbal s Burnie Rovers. O australském fotbalu nebo kriketu jsem neměl ani ponětí a vůbec se mi tyto sporty nelíbily.
Když jsem ale viděl to nadšení Australanů, tak jsem se začal snažit tomu porozumět. Přece tady hodláme strávit zbytek života, je to náš domov, tak se musíme snažit najít v tom všem nějaký smysl. Když se to tolika lidem líbí, určitě na tom něco je. A taky že jo! Čím více jsme chápali pravidla australského fotbalu a začali to sledovat, tím více jsme tomu přicházeli na chuť. Teď, když tomu konečně rozumíme, tak to považujeme za úžasný sport a nemůžeme se oba odtrhnout od televize, když je zápas.
To samé platí pro kriket. Tomu jsme odolávali trochu déle, taky jsme si nechali namluvit, že je to totéž, jako dívat se na trávu, jak roste. Až nás nakonec jedna známá, fanynka kriketu přesvědčila, že bychom se tomu měli pokusit porozumět. To bylo všelijakých výrazů, kterým jsme vůbec nerozuměli, co je to „over, batman, bowler, spinner, wicket keeper, LBW, wicket, stumps, leg by,...“ všechno zcela nepochopitelné. Nakonec jsme tomu přišli na chuť a pochopili, že je to úžasně komplikované, že každý hozený balon je přesně promyšlený a má svůj účel, že je to spíše něco jako kombinace sportu a šachu (vím, že se šach také považuje za sport, ale o tom si nejsem tak jistý). A kdo by se opovážil říci, že dívat se na šach je totéž, jak dívat se na trávu, jak roste!

A proč to všechno píši? Nepochybuji o tom, že tady žije hodně přistěhovalců, kteří se nezajímají o žádný sport a jsou spokojeni. Když se ale člověk dokáže s Australany pobavit o jejich sportech, tak je to mnohem jednodušší se s nimi spřátelit a získat jejich respekt. Nedávno se mě jeden ze sousedů, s kterým se vždycky bavím o sportu zeptal, kolik si myslím, že tady žije Čechů, kteří se zajímají o australský fotbal a kriket. Myslím si, že ne mnoho a je to škoda. Samozřejmě jsou i jiné cesty do nitra australských duší. Stojí to za to se tam dostat a poznat skutečnou podstatu a kvalitu typických Australanů. My na ně nedáme dopustit.
A ještě něco. Při řeči se občas někdo zmíní o tom, jaké to byly těžké začátky, když jsme sem přiletěli, neuměli mluvit, prázdné kapsy a jiná kultura a jiný způsob života. My jsme nikdy takové pocity neměli. Nikdy jsme neviděli problémy, vždycky to byla „challenge“ neboli výzva k tomu hledat a najít řešení pro každou novou situaci a pak radost z toho, že se nám to podařilo. Teď se cítíme být Australané, zrovna tak jako Češi. Co víc si člověk může přát! ♥♥

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.

Manufacturers of Precision Industrial Diamond Tools.

14 SHEARSON CRESCENT
MENTONE VIC 3194
PHONE: 9584 5566
FAX: 9583 9339

Z DENÍKU CESTOVATELKY

Gabriela Pavesková

Queensland – 2. část

Den čtvrtý – sobota 31. března 2007
Gold Coast
O městě Gold Coast jsem se již rozepsala, není tedy nutné opakovat, co vše se zde dá podnikat. Mohu vám ale popsat, co jsme dělali sobotního dne v tomto městě – konkrétně v jeho samém centru, na Surfers Paradise – my tři.
Hned ráno jsme se vydali na doporučovaný minigolf. Prvních 18 jamek bylo na téma starého Egypta a druhých 18 nás zase při hře zavedlo do pravěku, mezi dinosaury. Potěšila mě nejen velmi vzácná výhra nad Říšou, ale také to, že Daník už s námi skutečně začal hrát – bez obvyklého dětského podvádění a přistrkování míčku stylem „jak se mi to hodí“.

Po minigolfu na nás čekala mnou obávaná atrakce nazvaná ‚Infinity‘. Reklama na toto centrum hlásá: „Vstupte do budoucnosti, probuďte svou představivost“. Konkrétně jde o 45minutovou procházku místnostmi, každá vám dává možnost dostat se do jiné reality. Procházíte tmavou místností, v níž tápáte a hledáte vchod do další, ve které na vás čekají blikající světla a zrcadla vám dávají představivost nekonečna, v jiné si můžete pohrát s blikajícími balony, na imaginárním mostě přecházíte přes ohnivou řeku... pokud se nebojíte tmy, báječná věc. Při naší poslední návštěvě Queenslandu objevil toto místo sám náš tehdy tříletý synek, kterého zaujala blikající reklama. Když nás při placení ujistili, že je tato senzace i pro malé děti, neváhali jsme, zaplatili a vešli. Když se Daník po pár minutách hystericky rozbrečel, proběhli jsme celou záležitost s bušícím srdcem v několika minutách a ještě dlouho na tu hrůzu vzpomínali. To bylo před dvěma lety. Teď chtěl dát této zábavě i nám Říša druhou šanci. Daník je už přece větší a sám chtěl opět do blikajícího centra jít.
A tak jsme opět vstoupili do světa ‚Infinity‘. Tentokrát se ale bohužel projevila fóbie ze tmy u mě a musela jsem trasu blikajících světel vzdát. Pokud ale přijedete na Gold Coast, netrpíte strachem ze tmy či uzavřeného prostoru, určitě se sem vypravte. Uznávám, že jde o velice zajímavou zábavu se zajímavými efekty, které vás přenesou do jiného světa.
Ze světa tmy a světel, které absolvoval jen Říša s Daníkem, jsme se na Daníkovo přání vydali na objížďku městem. Obyčejně nám tato legrace připadá jako vyhazování peněz, obzvláště pak, když jsme ve městě

autem a můžeme ho projet za pár centů ve svém. Tato vyjížďka byla ale něčím zvláštním. Šlo o autobusoloď zvanou ‚Aquaduck‘. Atrakce především pro děti, které si dokonce mohly tento dopravní prostředek zkusit řídit – samozřejmě jen na vodě. Na konci jízdy na každé dítě pak čekal certifikát z řízení ‚Aquaducku‘, - úsměvné. A o co vlastně jde? Půl cesty jedete v autobuse ve „tvaru“ kačera, který se zkrátka může plavit i po vodě, po níž absolvujete druhou část jízdy.
Po vyjížďce jsme se vrátili do hotelu, abychom si užili i krásný bazén a občerstvení, které je možné objednávat i konzumovat přímo z bazénu. Přestože od bazénu byl východ na udržovanou písečnou pláž, bylo ten den větrno a vlny byly tak velké, že jsme zůstali u bazénu a po pláži jsme se jen prošli.
Zároveň jsme řešili co dál. Říša i já jsme náhle věděli, že po zítřejší předem naplánované návštěvě Movie Worldu se budeme na Gold Coastu nudit. Na druhé straně nás dlouhá cesta na sever, která měřila dalších 1800 kilometrů, děsila. Ještě více strachu nám potom naháněla cesta ze severu domů, kterou jsme vypočítali na více než 3000 kilometrů. Tu bychom jeli v jednom kuse. Rozhodnutí jsme proto nechali na další den.
Den pátý – neděle 1. dubna 2007
Movie World
Ten den nezačal zrovna podle našich představ. Než jsme se sbalili, vyjeli z hotelu a dostali se k Movie Worldu, bylo 11 hodin. Park otevírají v 10 a tak jsme měli už hodinové zpoždění. Na to, že rodina zaplatí 3000,- Kč na den, je vám líto každé minuty, která vám uteče. Při příjezdu jsme navíc zoufale pozorovali obrovskou frontu tvořící se u pokladen. Všechny tyto mini vrásky nám rozptýlila mnohem větší, když jsme zjistili, že Říša nechal jeden baťoh na recepci hotelu. A tak jsme se vraceli zpět a k našemu zpoždění přibyla další hodina. Výhodou bylo, že po návratu k Movie Worldu před pokladnami už žádná fronta nebyla.
Přes ranní zpoždění jsme si ale tohoto filmového světa užili víc než dost. Daník vyzkoušel všechny dětské atrakce, z nichž nejvíce pozornosti dával autíčkům a závodění na nich. Projeli jsme se podzemní projížďkou, při které jsme hledali

ztraceného zajíce Bugs Bunny, navštívili 4D film o dalším Shrekově dobrodružství, viděli show Policejní akademie, svezli se na horské dráze,... až do páté hodiny odpolední bylo co dělat a čím se bavit.
Když jsme míjeli brány Movie Worldu a sedali do auta, bylo nám ale jasné, že města zábavy bylo dost a že je čas na změnu a další objevování. A tak jsme si koupili ten největší kelímek kávy, v blízkém Brisbane dočepovali benzín a vydali se směrem na sever – do tropického Queenslandu.
Noční jízda by nebyla ničím zajímavá. Kromě toho, že se k nám cestou přidal déšť, by nešlo o nic jiného než na první noční jízdě. Ale to bychom nebyli my, abychom nezažili nějaké to zpestření. Asi 600 kilometrů od Brisbane – mohlo být asi 11 hodin v noci – za úplné tmy a v úplné pustině se nám začalo z auta kouřit. Zasáhlo nás to jako blesk. Daleko od domova, od města, uprostřed noci a v divočině... co budeme dělat, jestli už auto nenastartujeme? Všechno bylo ale jinak. Říša toho rána asi opravdu nebyl ve své kůži, protože kromě baťohu zapomněl při kontrole oleje zatáhnout víčko, které se cestou ztratilo a tak olej po celou dobu jízdy vystřikoval nahoru a pomalu se pálil. Bylo to celkem úlevné zjištění. U další benzínky naštěstí měli uzávěr ke koupi, takže jsme mohli pokračovat v jízdě dál.
Za zmínku jistě stojí, že před městem Rockhampton jsme přejeli pomyslný obratník Kozoroha a vjeli tak do tropické části Austrálie.

Den šestý – pondělí 2. dubna 2007
Cukrová třtina kam se podíváš
Kromě hodinky, kterou jsme k ránu v jedné vesničce věnovali spánku (zatímco Daník prospal noční jízdu naprosto celou) jsme se pomalu posouvali na sever. Když se sluníčko vyhouplo na oblohu, přijížděli jsme k městu Mackay, které je důležitým centrem pro zpracování cukrové třtiny. Pokud si ovšem, stejně jako my, myslíte, že ojedinělým, vyvedu vás hned z omylu. Od této chvíle jsme totiž stovky kilometrů míjeli pole s cukrovou třtinou, která roste do výšky přesahující lidskou postavu. Krajina se tedy změnila z vyschlé pustiny na zelenozelená pole, která nebrala konce. Přestože Mackay patří mezi města, v jejichž blízkosti je již seskupení korálových ostrůvků nazvaných The Whitsundays – oblíbená destinace rekreantů, pláž u tohoto města neshledáte příliš půvabnou.
Za městem Mackay jsme si dali snídani složenou z vajíček a slaniny, trochu se protáhli a jelo se dál. Teď už s poskakujícím Daníkem na zadním sedadle. Naštěstí měl sebou elektronickou knížku se spoustou příběhů, takže se pár hodin bavil jen tímto způsobem. Potom se hrály karty, četly knížky a po celou dobu jsme poslouchali české i anglicky zpívající oblíbence.

Naší další zastávkou – a vlastně i zajížďkou – bylo městečko Airlie Beach proslavené jako rekreační zastávka a přístav lodím vyplouvajícím právě na Whitsundays a vůbec do celé korálové oblasti Great Barrier Reef, která se táhne po celém pobřeží. Městečko je to skutečně nádherné, v jeho zálivu stálo bezpočet bílých lodí, v kopcích sedělo pár krásných penziónů a hotelů. Připadala jsem si jako někde v italském městečku na jihu Itálie. Rozhodně bych si dovedla představit strávit zde pár pěkných dní. Udivil nás jen nápis, který hlásal, že koupání zde je smrtelně nebezpečné vzhledem k jedovatým medúzám plovoucím při březích. A protože moře mělo šedavou barvu, což je po období dešťů (to končí právě na konci března) poměrně normální, trošku nám ten nápis pohled kazil. Věděli jsme ale, že všichni, kdo sem přijíždí a vyplouvají na blízké ostrovy, zde naleznou pláže průzračně čisté a bezpečné. Na jednom z ostrůvků jsme totiž kdysi trávili pár krásných dní, takže všem, kdo navštíví Austrálii, doporučuji neodjet bez toho, že jste navštívili Great Barrier Reef.
U městečka Airlie Beach bych ještě poznamenala, že jsme tam byli kolem 11 hodiny dopoledne, což má svůj význam, o kterém se zmíním v mém dalším vyprávění.
Žádnou z následujících zastávek nemá příliš cenu popisovat. Přestože jedete po pobřeží, kromě polí s cukrovou třtinou nevidíte téměř nic. Pokud jsme se snažili najít hezkou pláž, neměli jsme příliš štěstí. Navíc sluníčko začalo pořádně pálit a my se snažili dojet do stanoveného bodu co nejrychleji.

Ráj v Airlie - foto b semenov

Za zmínku ale určitě stojí město Townsville, které už najdete mezi nabízenými rekreačními destinacemi tropického Queenslandu. Navíc o sobě tvrdí, že je hlavním městem této části Austrálie. Bez diskuze jde (s jeho 125 tisíci obyvatel) skutečně o největší město, ale Cairns, které s ním svádí boj o tento titul, má mezinárodní letiště, což jej činí skutečným hlavním městem tropického Queenslandu.
Ale zpět k Townsvillu. Po načerpání informací v informačním středisku jsme se vydali do jeho centra. A byli zhrozeni... neboť jsme přijeli do průmyslové části, která nebyla ani zdaleka tak hezká, jak nám na informacích popsali. Posléze jsme zjistili, že jsme zapomněli na jedné z křižovatek odbočit a dojeli do skutečného centra Townsvillu, kde jsme si pocit o městě okamžitě vylepšili. Obrovská kolonáda kolem moře byla plná atrakcí pro dospělé i pro děti. U jedné jsme zastavili a Daník tak mohl půl hodiny probíhat ve vodních prolejzačkách, sjíždět na vodních skluzavkách a svlažit unavené tělo po dlouhé jízdě.
Poté jsme projížděli centrem plném kaváren a restaurací, naproti nimž kotvily na protékající řece překrásné lodě zvoucí návštěvníky na pravidelné projížďky na blízké ostrovy. Městu navíc vévodila ohromná hora, která mu dodává zajímavý ráz. Skutečně moc hezké město.
Z něho jsme ale už vyjížděli po páté hodině. Unaveni po celodenním běhání po Movie Worldu a jízdě trvajícící už den a noc jsme se dohodli, že už brzy začneme vyhledávat nocleh. K tomu jsme se ale zase tak brzy nedostali.
Ještě před setměním jsme se stačili zastavit na velice příjemném místě zvaném ‚Frosty Mango'. Najdete je kousek před městem Ingham a pokud touto cestou někdy pojedete, určitě je nesmíte minout. Malé občerstvení na cestách vám nabídne naprosto nezapomenutelný zmražený nápoj z manga nebo nepřeberné druhy zmrzliny.
Za městem Ingham na nás čekal národní park Lumholtz, který nám svou krásou vyrazil dech. Naprosto unešeni krásou deštných pralesů pod námi a se smutkem v duši, že už přichází tma, takže celou tu krásu vidíme jen polovičatě, jsme pozorovali tu krásu z jedné z vyhlídek u silnice. Byli jsme překvapeni, když z druhého auta vyšli dva muži, vzali si baťohy, baterku a vlezli do nejbližší mezery mezi křovím, kde zřejmě vedla cestička pralesem, na níž už byla naprostá tma. S obdivem k jejich odvaze jsme pokračovali dál. Protože jsme v dalším městě nenašli pořádný motel a do Cairns už zbývalo necelých 200 kilometrů, dojeli jsme úplně vyčerpaní až tam, padli do prvního motelu a okamžitě spali.
O tom, co nás čekalo v okolí Cairns, v Port Douglas a ještě dál na severu zase až příště...

„Kdo se vzdá svobody, aby získal jistotu, ztratí nakonec obojí.“ Benjamin Franklin

Praha 2010 a jiná místa očima kanadského důchodce

Ladislav Křivánek

Po několika letech plánování a odkládání cesty do Čech se nám po sedmi letech podařilo opět spatřit rodnou hroudu, tentokráte již jako důchodcům. Vzhledem k tomu, že mám dost odpor k létání (bojím se padání, a také nevydržím takovou dobu bez cigarety), tak mi to několikaleté odkládani ani nepůsobilo přílišné potíže. Přesto jsem však ještě chtěl, než zavřu oči, uvidět aspoň jednou Prahu a vše, co jsem miloval.
Majíce dosti času, rozhodli jsme se pro měsíc doma a přidat k tomu týden v Italii. Nevěděli jsme ale, co to bude obnášet, i když jsem udělal předběžné plány na každý den naší dovolené. Neplánoval jsem sice nostalgicky smutnět, jako když jsem se po osmašedesátém zahleděl na Hradčana na stokoruně schované na památku či lítat po Praze jako při minulých návštěvách po pádu bolševika, ale přesto jsem chtěl, abychom zase obrazili to, co dělá Prahu Prahou, a nějaká místa okolo. Holt, jak říkal Jiří Voskovec: "Doma jsi tam, kde si pověsíš klobouk", tak já si věším svůj "klobouk" v Kanadě již 42 let. Přesto je Praha, nebo Česká republika, či celé bývalé Československo (jsme zde skoro všichni pořád Čechoslováci) stále rodné hnízdo, ze kterého jsme vylétli v 1968, kam se ale rádi vracíme.

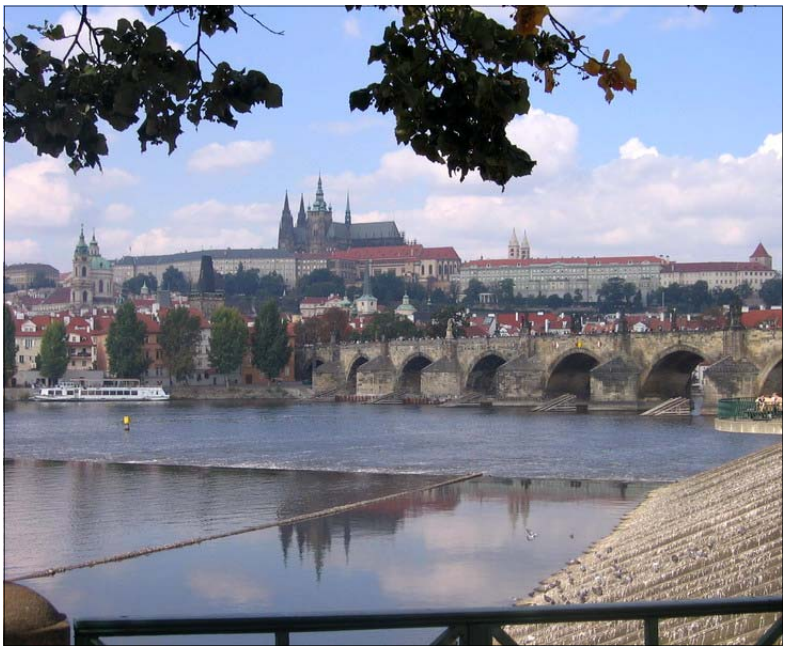

Letní Hradčany - foto e jančík

Nestačil jsem díky své "rychlosti" koupit levnější letenky o pár dní dříve a tak nás postihla jak zvýšená cena, tak omezení zavazadel (na což jsem přišel na internetu až večer před odletem). Večerní a noční přebalení původních čtyř menších kufrů do dvou povolených větších jsme celkem kupodivu zvládli bez větší újmy na zdraví. Nakonec manželka konečně našla i letenky (na mém stole), které jsem už marně hledal pár týdnů.
Protože ČSA již do Kanady nelétají, tak jsme nesehnali nikoho, kdo by lítal přímo, a museli letět s KLM s přestupem. Jídlo bylo docela fajn (nějaké hovězí), a tentokráte jsem se vyhýbal alkoholu a měl pouze jednu scotch, jinak samé džusy. Co se týče personálu, tak myslím, že většina letušek pamatovala ještě zepelin, Louise Bleriota a dvouplošníky. Pak nám dali ještě teplé navlhčené ručníky, abychom se otřeli a nevypadali jako vyschlé mumie, až budeme opouštět jejich letadlo.
Do Amsterdamu jsme přiletěli ve středu 2. 6. ráno a museli se přesunout na další terminál. Mezitím jsem si na letišti odskočil do zasklené "plynové komory" pro kuřáky, kde se tísnilo bezpočet nikotinuchtivých pasažérů, že mi cigareta pomalu ani nechutnala.
Od jara jsem se již těšil, jak unikneme kanadským vedrům, kdy i v noci bývá 30, a konečně se ochladíme. V Praze byla pěkná zima - 11 stupňů a pršelo. Na letišti nás čekalo dost lidí a několik aut. Hned jsme si zašli na kávu a pak jsme jeli do první hospody "Nad Šárkou", kde jsme si dali první česká jídla, velice chutná a za dobrou cenu. Pak jsme již jeli rovnou ke švagrové a její rodině do malé vesničky v Českém ráji nedaleko Jičína.
Další den jsme zajeli do našeho oblíbeného blízkého Rumcajsova Jičína, Města pohádek. Zašli jsme si na vynikající dorty a irskou kávu za super ceny. Cestou jsme se stavili v jedné cestovce, kde nás zlákaly fantastické "Last minute" ceny zájezdu do Itálie.

EXCLUSIVE Bohemia
HAND MADE CRYSTAL

Český ručně broušený olovnatý křišťál

dekory lehké - jednodušší, i bohaté; klasické a moderní - dle představ a přání našich zákazníků

www.bohemia-exclusive.cz

V katalogu naleznete rozsáhlý sortiment tvarů a velikostí. Nechte se inspirovat výběrem z více než 300 možností. Každý výrobek je originálem.
Objednávky přijímáme faxem nebo e-mailem.
Rádi vás také přivítáme v naší nové dílně na Vysočině na adrese Chlum 173, 582 35 Lučice.

Tel.: +420 569 489 512, Fax: +420 569 432 385, Mobil: +420 602 192 784
E-mail: info@bohemia-exclusive.cz

portál české literatury

Vícejazyčný webový **Portál české literatury (PČL)** www.czechlit.cz je určen k propagaci české literatury v zahraničí prostřednictvím poskytování informací o žijících a v současné době tvořících literátech a o jejich díle.

SRPEN/ZÁŘÍ 2010

19

Následující sobotu jsme jeli znovu do Jičína. Chtěli jsme jít na trhy na náměstí, ty se však nekonaly, a místo nich tam byl start závodu starých aut - akce "Veteránem Českým rájem 2010".
V pondělí 7. 6. jsme odjeli do Prahy, kde jsme zašli s celou partou do Klubu Mánes na vynikající koncert Zelenáčů Mirka Hoffmanna "Saloon Zelenáčů". Bohužel s nimi již nemocný Mirek Hoffmann nevystupoval, ale i tak to byl super zážitek.
Ve středu jsme si zajeli s kamarády jako vždy na Kladno k Pepovi Fouskovi. Byla to radost vidět zase po letech Pepu, Jarmilku a syna Tomáše. Pepa recitoval, hrál s Tomášem a Jarmilka stále nosila na stůl. Byl to opět nezapomenutelný večer.
Následoval výlet do Zruče nad Sázavou, kam jsme jeli s naším montrealským kamarádem, který tam trávil mládí. Pak výlet do Kutné Hory, prohlídka Kostnice a chrámu sv. Barbory, další den návštěva malé vísky Utěchvosty...
O bohatých dojmech z Itálie napišu v dalším článku. I když jsme doma lítali jako fretky, či jak se v Česku nyní říká, jako motorový myši, tak jsme mnoho plánovaných věcí nestihli. Tudíž ani jižní či západní Čechy se nekonaly, o Moravě (mimo průjezdu z Itálie) nebo Slovensku ani nemluvě. Mezi dovolenou v Čechách a Itálií jsme též projeli a zastavili se v Německu, Rakousku, v Amsterdamu, ba jsme si šlápli i na polskou půdu.
Díky pozdějším neustálým vedrům jsem polevil s kulturou, a stranil spíše kultuře jen v kraťasech, oblek do divadla jsem měl jen jednou, a prohlásil jsem, že mne do něj mohou obléknout už jen do rakve. Většinu času jsme se prožírali a propíjeli vlastí českou jak Praotec Čech, když hledal plac, který oplývá medem a strdím.
(Za zmínku stojí například restaurace „Výtopna“ v Praze na Václaváku, kde vám vláčky vozí nápoje až na stůl. Než jsme vše stačili vyfotit a nafilmovat, tak jsme měli co dělat, abychom zachránili své nápoje z odjíždějícího vláčku. Jídlo vynikající a v poledne ceny mírné.)
Když jsem si chtěl koncem dovolené povolit pásek, tak jsem s hrůzou zjistil, že jsem již na poslední dírce. To časté přežírání českými lahůdkami mi nějak nesvědčilo. Co se týká restaurací a vináren, tak se dá najíst a napít za slušnou cenu na Václaváku a v centru Prahy, ale též velice draze. K cenám nápojů jsem se naučil hned připočítávat ceny za jejich likvidaci, protože veřejných toalet zdarma je všude již jak šafránu (jinak to stojí v Evropě od 5 Kč až třeba po 1.5 Euro v Benátkách). To navýšilo i cenu naší dovolené, která už byla dosti nákladná i pro nás, kanadské důchodce.

Tradiční SVATOVÁCLAVSKÁ POUŤ NA ŠUMAVĚ

Mše svatá v neděli,
26. září 2010 v 14:00

Sloužit bude
Otec Hrdina, OFM a Otec Bernard, OFM

Ve tři hodiny pokládáme věnce u pomníku padlých a pronásledovaných, po náboženských oslavách následuje taneční zábava s oblíbenou kapelou Edy Zlatého. Oběd nebo jen kávu s koláčky podáváme již od 12 hodin. Kroje jsou vítány!

Těšíme se na setkání na Šumavě.
Locks Way, Belgrave South
(MEL 84:J). Tel: 9754 5159

KVĚTINY VŠ
nejkrásnější řeč světa

Potěšte své blízké květinou!
Doručování květin
v Brně a celé ČR
www.flower.cz
www.kvetinyvs.cz
Tel/fax: 00420 545 219 437

„Učitelství je těžký, robotní úřad, vysilující duši, ochromující fantazii, pijící sílu z organismu; děti přicházející do školy jsou zlé, svéhlavé, bludně vychované bytosti, rafinované, zlomyslné, zhýčkané,

„Chléb náš vezdejší...

Luděk Ťopka

dejž nám dnes, Pane“, modlí se denně křesťané na celém světě, ale zdá se, že pro mnohé to jsou jen slova, nad kterými se příliš nezamýšlejí. Jak pak chceme, aby význam té prosby pochopili ti, kteří ji nikdy neslyšeli. Dovolte ale, abych vysvětlil, proč jako úvod k článku používám právě tento úryvek z nejzákladnější křesťanské modlitby.
Nedávno jsem šel, jako obvykle, vysypat odpadky do kontejnerů naproti základní škole, jež jen přes ulici sousedí s naším domem. Rozdělil jsem obsah koše podle druhů do příslušných nádob a chtěl odejít, když jsem si všiml, že u jedné z nich leží nakousané jablko a napůl otevřený papírový sáček s dvoukrajícem bílého chleba namazaného máslem a proloženým šunkou. Jen jeden otisk malého chrupu naznačoval, kdo asi tady tu bohatou krmi tak marnotratně pohodil. Nebylo to poprvé, kdy jsem se s tímto nešvarem setkal. Patrně proto, že tou naší ulicí denně procházejí houfy malých i větších školáků s batůžky plnými nejen učebnic, ale i těch dobrot, jimiž je starostliví rodiče na celý den vybavují. Snad proto, že se ve školní jídelně zpravidla slušně nasytí, nebo že na ni nemají pro jiné zájmy čas, najdou v brašně na konci vyučování svačinu netknutou. Přinést ji domů se bojí, nechtějí slyšet výčitky rodičů, a tak si možná jednou dvakrát ukousnou a zbytek letí na chodník, v lepším případě do popelnice. A nic netušící maminky jim druhý den, přes jejich protesty, přesnídávku znovu přibalí.
Ačkoliv chci věřit, že se tohoto plýtvání nedopouští většina, přesto ve mně tento jev budí lítost a znepokojení nad tím, jak si nejen děti, ale i mnozí dospělí neuvědomují hodnotu toho, že žijeme v době a podmínkách umožňujících všem dosyta se najíst. Nu, asi ne úplně všem, ale jistě převážné většině z nás. Často se v kontejneru objevují půlky bochníků ztvrdlého chleba, plné sáčky starých rohlíků a dokonce i plesnivá bábovka.
Vzpomínám na válečný čas, kdy právě chleba, této nejzákladnější potraviny lidstva, bylo nejen málo, ale navíc takové kvality, že by se ho dnešní zhýčkaný člověk ani nedotkl. A to mám na mysli druhou světovou! Jaký museli jíst naši prarodiče v době té první, by dnes sotva kdo pochopil. To jen my jsme na ty doby rychle zapomněli a ještě rychleji si zvykli na pohodlí a hojnost. A přesto jsou na světě stále milióny hladovějících, ochotných se i jen o kůrku takového „božího daru“ poprat.
Ano, pro naše předky byl chléb božím darem a jako takový i ctěn. Pamatuji se, jak moje babička nepromarnila doslova ani drobeček. Tvrdé kůrky dostali jako lahůdku králíci a drobky sezobaly vděčně slípky. Když nám upadl kousek chleba na podlahu, museli jsme ho sebrat a políbit. Tak si prostý lid chleba vážil.

Dnes se vyrábějí desítky nejrůznějších druhů relativně levného chleba, ale kdysi bylo pro drtivou většinu lidí velmi krušné si ho v potu tváře dobývat. Co práce a námahy, potu a někdy i krve, stála sedláčka za pluhem míra žita, či pšenky, vydobytá z chudého políčka. Kolik koní musel okovat kovář, kolik kol k povozům vyrobit kolář či bot podrazit vesnický švec, aby svým početným rodinám zajistili ten vezdejší pecen žitného chleba. Dnes lidem v našich zemích tvrdé práce a dřiny ubylo, a tak vše, čeho si dnes užívají, považují za samozřejmé.
Stačí ale, aby nám příroda někdy připomněla, že může být také hůř. Na naší planetě je stále ještě dost nevypočitatelných vulkánů, pod jejím povrchem dostatek pohyblivých desek, v nížinách spousty řek schopných utopit statisíce, a stále více hurikánů. Připojíme-li k tomu ještě katastrofy, které si působíme sami ničením životního prostředí, kácením deštných lesů, znečišťováním moří a válkami, můžeme se brzy dožít doby, kdy se ten chlebíček, byť třeba jen suchý, zase stane prioritou, a budeme si ho zatraceně vážit. Možná dokonce o něj i bojovat.
A tak si to uvědomme, važme si ho a veďme k jeho úctě i své děti, protože ty se těch neblahých dob mohou dožít spíše než my.

ČESKÉ FILMY, SERIÁLY, POHÁDKY, HUDEBNÍ POŘADY

$4/DVD

**Budete-li mít zájem,
velice ráda zašlu celý seznam.
Stačí jen zavolat na 83616903
a zanechat vaše jméno a adresu.
Nebo můžete psát na
filmyapohadky@seznam.cz**

VYSVĚDČENÍ

Josef Krám

Karel Poláček, tento v budoucnu jeden z nejvýznamnějších rodáků Rychnova nad Kněžnou (*1892) měl na konci druhého pololetí kvinty tamního gymnázia na konci školního roku 1907/8 na vysvědčení tři nedostatečné (z latiny, řečtiny a matematiky) a čtyři dostatečné (z češtiny, přírodopisu, němčiny, dějepisu s přírodopisem; tehdy to byl jeden předmět). A co se týkalo známky z chování, tehdy se klasifikovalo trochu jinak: V prvním pololetí měl chování „zákonné" a ve druhém „méně zákonné pro vzdorovité chování". A protože se tehdy hodnotila i pilnost, tak tedy 1. pololetí byla „nestálá" a ve druhém „nepatrná".

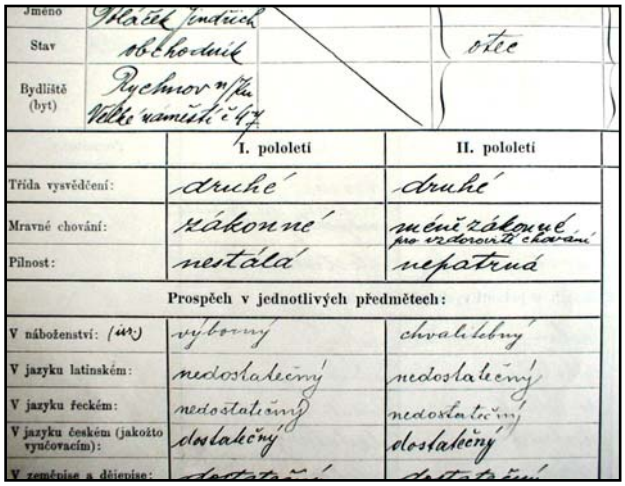

Jméno	Poláček Jindřich	
Stav	obchodník	otec
Bydliště (byt)	Rychnov n/Kn. Velké náměstí č. 47	
	I. pololetí	II. pololetí
Třída vysvědčení:	druhé	druhé
Mravné chování:	zákonné	méně zákonné pro vzdorovité chování
Pilnost:	nestálá	nepatrná
Prospěch v jednotlivých předmětech:		
V náboženství: (ev.)	výborný	chvalitebný
V jazyku latinském:	nedostatečný	nedostatečný
V jazyku řeckém:	nedostatečný	nedostatečný
V jazyku českém (jakožto vyučovacím):	dostatečný	dostatečný
V zeměpise a dějepise:	dostatečný	dostatečný

Poté přijat byl do kvinty vyššího gymnázia v pražské Truhlářské ulici (druhý český ústav, kde byla reálná naděje, aby Žid dosáhl maturity, byla až v Domažlicích), ale i tam bylo typickým znakem, že postupoval do vyšších tříd s reparátem. V septimě - jinde se píše v oktávě - obdržel nedostatečnou známku, jinde se praví minus dostatečně z české kompozice na téma Pokus o fejeton, kterážto práce byla předčítána za halasného posměchu celé třídy...

DĚTI O JÍDLE

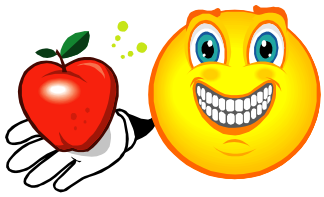

Cukr je rafinovaný, protože se po něm tloustne.

Pravý hovězí vývar se dělá ze dvou kostek.

Švestkové knedlíky dělíme na jídlo a pecky.

Sardinkám se uřezávají hlavy, aby se vešly do konzervy.

Děda povídal, že alkohol sice kazí zrak, ale že má radši brejle než žízeň.

Tatínek řekl, že na svůj svátek nechal pití, ale neví kde.

Tři potraviny, bez kterých člověk nemůže žít, jsou snídaně, oběd a večeře.

Experiment je třeba to, když maminka něco uvaří a my hádáme, co to je.

Rybí maso je zdravé, protože obsahuje mnoho fosforu, který je smrtelně jedovatý.

Jídlo musíme dojídat, aby ho mouchy neroznášely po ostatních lidech.

Včelím medem neplýtváme, protože se nevyrábí, ale vzniká poctivou prací.

Konzervy nám uchovávají potraviny, ale jen do té doby, než se zkazí. Jsou zdravé, neboť obsahují hodně železa.

Náš děda říká: Rum je jed, ale nejvíc je otrávený, když ho nemá.

Vzpomínka na „blbé prázdniny v padesátých letech“ aneb Učiliště státních pracovních záloh

Petr Chalupa

Vyprávěl mi vnuk, že se chystá do Španělska na pobyt v rámci praxe, samozřejmě s finančním přispěním rodičů. A zmínil se i o tom, jaký důraz klade na to, jací „kámoši“ tam s ním budou. Dokonce jednu chvíli váhal, zda pojede, protože se domníval, že tam s ním nebudou ti správní kamarádi. Přišlo mi to úsměvné. A vybavily se mi také jedny mé dávné prázdniny.

Psal se rok 1956 a přišly moje poslední prázdniny na základní škole. Nebylo na nich nic hezkého. Věděl jsem, že mám před sebou rozhodování, které nemohu ničím ovlivnit. Přihlášky na dvě střední školy se vrátily s tím, že pro velký počet uchazečů jsem ani nebyl zařazen mezi ty, na které čekaly přijímací zkoušky. Beze zbytku se tak naplnilo sdělení soudruha ředitele ze základní školy, které mamince o pololetí ve sborovně zvýšeným hlasem a s třídním zápalem vmetl do tváře: „Zaručuji se vám madam, že váš syn se nedostane na žádnou střední školu.“ Měl pravdu, nedostal jsem se. Můj biologický otec si totiž odpykával třídně udělený trest 25 roků žaláře.

Ostatní kluci se mezi sebou bavili o přijímačkách, o tom, na kterou školu nebo učiliště kdo půjde, já jsem si připadal jako prašivý. Maminka byla smutná, snažila se to na sobě nenechat znát, ale slyšel jsem její „kam toho kluka dáme?“. Říkala to v mé nepřítomnosti před babičkou i adoptivním taťkou.

Dny prázdnin ubíhaly a kromě toho, že jsem věděl, „že za to můžou bolševici“, nepřicházelo žádné řešení. Maminka i taťka však ke konci prázdnin přece jen řešení našli. Manžel jedné kolegyně z práce od maminky, který byl v KSČ, byl právě čerstvě jmenován ředitelem „Odborného učiliště státních pracovních záloh č. 19 v Sokolově“. Tak se tohle šílené školské zařízení opravdu jmenovalo. Přitom označení školské je z dnešního pohledu nadnesené. Bylo to takové malé komunistické zařízení, určené pro přípravu odborně vzdělané budoucí dělnické třídy. Takové „zařízeníčko“ pro předělání různě nevyhovujících mladých kluků mého věku. To označení nevyhovující… mělo skutečně široký záběr. Od kluků, kteří propadali na „jedenáctiletkách“, jak se označovala tehdejší zrušená gymnázia, kluků, kteří se dopustili ideologických pochybení na ostatních středních školách, kluků, kteří měli již konflikt s tehdejší bezpečností ať už SNB (Sbor národní bezpečnosti) či STB (Státní tajná bezpečnost). Byli tam kluci z dětských domovů, synové vedoucích prodejen, co měli manka, kluci ze Slovenska, co je vyhodili z hornického učiliště. Úžasná směsice, ale hlavně, až na tři výjimky, byli všichni starší než já se svými 14 a půl roky. Myslím, že se mi do konce života nepodaří zapomenout ty pocity, které jsem měl, když jsem s maminkou jel poprvé do Sokolova, místa mého pobytu v následujících třech letech na učilišti, které se „protáhly“ na dalších patnáct let zaměstnání v chemičce. Byl jsem prostě stále ještě napůl dítě, navíc třídně nespolehlivé. Povědomě jsem cítil, že „komoušové“ mi ještě ukáží.

Ani prázdniny jsme neměli jako ostatní mladí té doby. Ve státních pracovních zálohách byly prázdniny jen měsíc. Další měsíc byl určen na „pracovní výpomoc“ našim soudruhům zemědělcům, tedy na povinné brigády v zemědělství. Dělali jsme snad všechny práce, které v zaostalém hospodářství příhraničních JZD (jednotných zemědělských družstvech) a státních statcích připadaly v úvahu. Nakládali jsme na valníky hnůj, odváželi jej na pole a tam vidlemi rozhazovali. Vybírali jsme na jaře brambory z krechtů. To byla nezapomenutelná práce. JZD, které hospodařilo asi jen dva kilometry za chemičkou s ní mělo „patronát“. A učni byli výhodnou pracovní silou, která naplňovala počty hodin, které se chemička zavázala věnovat ku příležitosti - Velké říjnové socialistické revoluce, Únorového vítězství pracujícího lidu, 1. máje - svátku práce, 9. května, Dne československo-sovětského přátelství, Dne dělostřelců, Dne tankových vojsk a dalších „významných dnů“ - našemu zemědělství.

Jezdili jsme vybírat kameny z polí, hrabat seno, svážet slámu, tahali jsme pytle od mlátičky, jezdili jsme na chmelnice napolo zničené bouřkou (na ty dobré jezdili středoškoláci), vybírali jsme brambory za vyorávačem, tahali je v kovových kýblech a vysypávali je do valníků. V plískanicích a někdy ve studeném dešti jsme sbírali len, který již prorůstal plevelem tak, že jej nešlo odtrhnout od země. Bylo to namáhavé, ale v té době jsme si toho moc nevšímali. Snažili jsme se „ulejt a zašít“, kde to jenom šlo. Mazali jsme karty, někteří tajně pokuřovali, ale všichni tam, kde to jen trochu šlo, „dospávali“.

Legrace mnoho nebylo, protože většina kluků „srandu“ viděla v tom, když mohla někomu provést něco zlého. Matně se mi vybavují některé z těch „fórků“. Třeba když se nasypalo několik peciček

louhu do kapsy a ta za několik dnů najednou odpadla. Vhodilo se několik malých zrnek manganistanu do pití, které se zbarvilo červeně. Přilepily se boty ke dnu šatní skříňky epoxidovým lepidlem. Často si některý z nás odnášel v tašce domů cihlu či kusy vápence, které mu tam „kamarádi“ vložili. Kluci z internátu chodili téměř nepřetržitě bez knoflíků na kalhotách, kabátech i košilích. „Kamarádi“ jim je odřezali. Jak dokládá fotografie, vážil jsem asi 50 kilogramů, začal jsem si česat vlnku na čele a v rozhlase po drátě hráli „Třešňové květy“.

A tak mi při té vzpomínce na „blbé prázdniny“ v padesátých letech minulého století, přišly ty obavy a váhání vnuka „zda s ním do Španělska pojedou ti správní kámoši“ poněkud úsměvné. No zaplať Pámbů, že má jen tyhle.

Břetislav Kotyza

ÚTRŽKY HOVORŮ

- miluji setkání na cestách
útržky hovorů z davu
s neznámými usedám
k neznámému stolu
a zapomínám semknout ústa
i hodinu návratu
Mluvím jen řečí své mámy
jen ze slovníku zdravím
Dobrý den
Když ale spolu
tlačíme na otázky
ve stoje v bistru
na chodníku pod NotreDame
či v průchodu metra na Arbat
nikdo z nás
nepotřebuje hesla z knížky
Svých pět peněz
známe nazpaměť -

Tak mlčíval při tabáčku
postarší pán
děda ze sousedního vchodu
Až dnes vím
že i mlčky lze vyznat lásku

Ze sbírky Útržky hovorů, 2005

MÍČEK Z POUTĚ

Marta Urbanová

Pouť u tety na horách připadala na svatou Annu.
„Babi, pojď už, nebe je vysvátkované jako my.“
„Dočkej času jako husa klasu.“
„Já se nemůžu dočkat.“
„Vezmi si svetr. Svatá Anna – chladna z rána,“ řekla babička. Měla už osm křížků a zkušeností jako lidský věk.
U nás pod horami byly žně v plném proudu, a proto jsme šlapaly jen spolu. Možná, že příčinou nebyly jen žně, ale také to, že náš tatínek se řídil svým selským rozumem, zatímco strýc – inženýr šel na všechno od lesa.
Minule u nás došlo na politiku. Strýček z hor znenadání zbrunátněl, praštil do stolu, popadl hůl, klobouk a vyběhl ven. Musel mít velký vztek, že ho donesl potmě lesem až domů. Druhý strýc, který jel autem, ho nedohonil. Tahle pouť – to nebyl jen kolotoč, pytlíky cukroví, ale také putování přes velký les a to byl pro mě svátek.
Babička si dnes, stejně jako poslední roky, sebrala pod lesem sukovici a pomalu stoupala nahoru.
Moje babička byla dobrá jako ta z pohádky Sůl nad zlato. Nejdřív mi vyprávěla o Bodříkovi, později o blanických rytířích a postupně o všem možném, na co nemají rodiče čas, protože musejí pracovat a jejich moudrostem bude naslouchat zase další generace. Všechny babiččiny pohádky se mi zdály skutečné a moudré, proto jsem někdy čekala, že se dotkne hůlkou skály a vyjde z ní skřítek ochotný plnit její přání. Ale ona věděla, že všechna přání spolehlivě splní pracovité ruce, zdravý rozum a pevná vůle, a proto nic takového, co jsem měla na mysli, nezkoušela.
Nahoře nad lesem, hned vedle myslivny Na Kubátce, jsme schovaly do žlutých květů zaječího zelí hůl pro zpáteční, únavnější cestu a chvíli se zastavily.
Několik drsných chlapů si tu kdysi postavilo chalupy, navzdory větru severáku a sněhovým vánicím, zrovna v těch místech, kde se jim nejvíce zalíbilo. Ne moc blízko sebe, aby si neviděli „do huby“ a ne moc daleko, aby si mohli v případě nouze vypomoct. Tak jedna chalupa stála u lesa, jiná ve stráni, další dole u rybníka. A mezi nimi se vinula silnice z kopce do kopce. Celé údolí připomínalo ohromnou selskou mísu na zadělávání koláčů a vánoček. Naproti nad školou a Královou vilou až u samotného nebe se vyhříval na slunci tetin dům. I když dům obývá víc lidí, ve skutečnosti je jen jednoho – toho kdo z něj vykřeše teplo domova a nezapomenutelné kouzlo. A to teta uměla. Ti druzí ho jen doplňují.
Jakmile jsme přicházely k brance pod medonosnou lípu, všichni z domu vyběhli na zápraží. Vítání nebralo konce, jako kdyby do domu zavítal sám král.

Květiny u cestičky, koláče od babičky,
ty sladké, borůvkové, ten nejsladší je pro mne,
já to znám, já to znám.
Lesy jsou plné hříbků, zem vlahá od polibků
dešťů, ty spásu nosí, volají kluci bosí, já to znám, já to znám.

Celý dům byl napěchovaný příbuzenstvem a lákavými vůněmi.
Babička se chystala „na hrubou“, strýcové do hospody a já se sestřenicí Janou jsme koumaly, jak se kostelu vyhnout.
Ve třinácti je totiž každá holka skoro slečna a ledacos se pro ni už nehodí. Kostel je pro mrňata, řekly jsme si. Můžou si tam cumlat bonbóny, prohlížet obrázky a nechat se napomínat od faráře z kazatelny.
Než jsme se vytratily, strčili nám strýcové do kapsy nějakou tu korunu na houpačky. Byli štědří.
Po bratrancích jako by se slehla zem.
Je jasné, že bychom nejraději byly už u kolotoče, ale všechno máme promyšlené – nesmíme dohonit babičku.
Jana má dva těžké zlaté copy, stejně zlaté jako zralá pšenice, svázané do houpačky. Hudba vyhrává, napravo se za obilím táhne les, vlevo se kraj znovu svažuje do údolí k řece Chrudimce. A už jsme na místě.
Před kostelíkem a hospodou je plácek jako prdýlka, jenomže nám připadá jako sám střed světa. Kolotoč se točí, houpačky létají, brzdič má plné ruce práce. Kolem je moře stánků, moře malovaných slunečníků, frkaček, houkaček, papírových hadů na špejlích, jež se obratně prohýbají a kroutí v profesionálních rukách prodavačů za stálého vyvolávání:
Ráno vstane, protáhne se,
protře očka, natáhne se,
prožene blešky,
vychytá vešky…
Pod kaštany se prodávají okurky-máčenky přímo ze sudů. Hned vedle střelnice jde na dračku „ledo-medo cuc na klacku“, co se rozplývá na jazyku a přitom chladí. A mezi tím vším si poklepávají na rameno známí, podávají si ruce. Někteří se rok neviděli a zase neuvidí. Upracovaní, nažehlení, veselí.
Nevíme, co dřív, od všeho chceme okusit. Po očku merčíme kluky u střelnice. Navenek děláme, že je nevidíme, že nám mohou být ukradení, ale skutečnost je jiná. Korzujeme mezi kluky sem a tam, plujeme kolem nich jako rybky v akváriu. Chichotáme se a nevíme čemu. Jsme šťastné. Kéž by to nemělo konec. Ještě jsme dobrou polovinu nestihly a už se lidé hrnou z kostela. Chtě nechtě se přidáváme k babičce. Za námi jdou v řadě přes celou silnici naši strýcové. Hluční, jako by jim patřil celý kraj. Na hlavách klobouky, v rukou ozdobné hůlky frajersky poťukávají do kroku.
Je čas oběda. V pokoji je svátečně prostřený dlouhý stůl. V kuchyni se míhají bílé zástěrky. Strýcové v obvyklém zasedacím pořádku zaujímají svá místa v čele stolu. My s Janou a ostatními dětmi sedíme na opačném konci. Tety pokládají na stůl kouřící mísy a my jíme pomalu. Posloucháme, o čem strýcové rozumují, ale moc jim nerozumíme. Oběd má svůj rituál. Má několik chodů a nesluší se, abychom od stolu předčasně vstaly nebo odbíhaly. Chováme se jako dospělé. Jíme od každého trochu. Největší pochoutkou pro mne je okurkový salát s hustou smetanou. Na kávu nečekáme.

V zahrádce před okny stojí altánek. Voní dřevem, jako by tesař právě odložil dláto a hoblík. Strýcové si do něj půjdou vypít svou odpolední kávu.
Po obědě jsme si s Janou našly stinné místo v podloubí jasmínu na studni, odkud se strefujeme do vrátek pouťovými balónky připevněnými na gumičce. Míčky se nám vracejí, proto nás hra baví. Přitom s vážností dospělých rozmlouváme o životních problémech, neboť člověk ve třinácti bere všechno opravdově.
„Dnes večer ho uvidím u táboráku,“ řekne Jana.
„Byl u kolotoče?“ zajímalo mě.
„Ne,“ zavrtěla hlavou.
„Jak se jmenuje,“ zeptala jsem se, protože se mi zdálo, že jméno je pro lásku nesmírně důležité.
„Olaf,“ odpověděla.
„Co je to za jméno? To jsem ještě neslyšela.“
„On je od Baltského moře, víš. Letos tady není obyčejný tábor, ale mezinárodní.“
„A jaký je?“ vydechla jsem, protože mít kluka v tom věku znamenalo jako sedět na koni, zatímco ostatní jdou pěšky.
„Má světlé vlasy.“
„Je hezký?“
„Ze všech nejhezčí a nejsprávnější.“
„To je úžasné. Mně se taky líbí víc blonďáci.“
Do vrátek vtrhnou bratranci jako náraz deště. Zmocní se Janina míčku a pohazují si s ním nad jejíma rukama lapajícíma do prázdna. Blbnou, řvou u toho. Dostávám na ně vztek. Navenek se tvářím, jako bych byla ráda, že jim nestojím za pozornost, ale ve skutečnosti si tu připadám jak sáňky v létě. Kamil s Petrem mě taky ignorují a tady ti tři vyloženě blbnou. Přestali, až se z míčku nadobro vysypaly piliny, až uslyšeli hlasy svých otců z předsíně.
Když strýcové procházejí kolem nás do altánku, v tu ránu sedíme způsobně na studni jako neviňátka. Sotva přešli, ozvala se Jana:
„Kluci, aby bylo jasno, tak ten míček chci nový.“
„Kdo si vybojuje tu čest, pánové?“ Frajersky zvedl ruku Tomik a úsměv roztáhl od ucha k uchu. Ve své kudrnaté kštici vypadal jako čert.
Každý z těch čtyř na tu výzvu sebral svou maršálskou hůl, nasadil si přilbu, v mžiku se vyšvihl do třmenů

a hurá do boje! Doprovázel je jejich hurónský křik.
Na zahradě mezi stromy se odehrávala urputná bitva. Slabší vojsko ustupovalo přes plot, bramborištěm k lesu. Pak se karta obrátila. Jednomu pluku velel Tomik, temperamentní kluk z Prahy, se svým pobočníkem Kamilem – Janiným bráchou. Jary, druhý Pražák, bojoval proti nim s Petrem. Kluci v zápalu hry stříleli vším možným, nejvíc nezralými jablky.
Přestože jsme s Janou měly namířeno ještě ke kolotoči, postávaly jsme u branky a pozorovaly generálské tažení našich pánů bratránků. Hlídky prozkoumávaly terén, aby vojsko mohlo vyrazit vpřed a zaútočit nebo se stáhnout. Nebe bylo vysoké, pouťová hudba sem zaznívající rázná a rychlá jak dunění válečných bubnů.
Napadlo mě, že bych mohla babičku vyprovodit k lesu, vrátit se a přespat tu jako loni. Jen jsem měla strach z půlnočního reje strašidel pod oknem. Musely bychom požádat tetu, aby to klukům zatrhla.
„Myslíš, že bych tu měla zůstat do rána?“ navázala jsem na dřívější rozhovor.
„Jasně,“ rozhodla Jana. „Večer půjdeme k táboráku. Uvidíš Olafa.“
„Kluci tam půjdou také?“ snažila jsem se zeptat co nejlhostejněji.
V tu chvíli vyšla rána. Slabá, téměř tichá. Ale zásah byl dobrý. Voják klesl k zemi. Převalil se na záda, začal kopat nohama a řvát na celé kolo.
„Mami!“ zavolala výsměšně Jana. „Zastřelili Kamila!“
Vtom Kamil vylétl ze země jako šipka, popadl jakési spadlé jablko a bojovně jím mrštil po Janě. Ta včas uhnula a nešťastné jablko proletělo oknem do kuchyně. Sklo se vysypalo.
Strýc vyrazil z altánku s holí v ruce. Aniž by promluvil, popadl Kamila za límec, strčil ho jako malého kluka do sklepa a dvakrát otočil klíčem. Klíč si schoval do kapsy.
Ostatní kluky rázem opustilo válečné nadšení. Prošli kolem nás s výrazem generálů po prohrané bitvě a než jsme se vzpamatovaly, byli ti tam.
Strýc se vrátil k partičce ferbla, než se začnou hádat kvůli politice. Po svačině si zase budou vykračovat ve svátečních šatech do hospody na pivo.
Jana na slíbený míček čekala marně.
„Půjdeme za klukama?“ špitla jsem.
Ale ona mlčela. Zvažovala, co má dělat. Táhlo ji to k řece. K mezinárodnímu táboru.
Babička se po svačině začala loučit. Když vycházela z vrátek, připojila jsem se k ní a už jsem věděla, že se od lesa nevrátím.
Na cestě jsem si všimla, že ještě držím v ruce svůj papírový pouťový míček. Sevřela jsem ho v pěsti a vší silou ho odhodila daleko do polí.

Článek byl otištěn ve spolupráci s internetovými stránkami www.czechfolks.com/plus/

Melbournský krajan, dr. **Ante Schott** je dalším obdivuhodným autorem, který vládne ve dvaadevadesáti letech schopností popsat svůj dramatický životní příběh, jakoby se události v něm odehrály teprve včera a nikoli před více než šedesáti lety. Zde je jeho již 17. pokračování seriálu

ŽIVOT JE JEN NÁHODA

Můj zoufale riskantní návrat do Prahy s pasem prošlým téměř o dva měsíce byl, jak se ukázalo, naprosto zbytečný, navíc jsem se k němu rozhodl shodou okolností v tom nejnevhodnějším období, kdy jsem rozjížděl naši pařížskou konkurenci Jablonci. Po pěti vylepšených kopiích starobylého mačkacího presu, objevení malé sklárny až v Dijonu, která byla ochotná a schopná pro nás vyrábět skleněné metrové tyče s Tomešem schváleným průměrem a obstaráním z Norska nezbytné perleťové pasty vyrobené ze šupin slanečků, jsem po plačtivém telefonátu Lolinky sedl do letadla a vrátil se do Prahy. Přes důrazné námitky financiéra našeho perlového podnikání Milana a oprávněné obavy našich prvních dvou jabloneckých zaměstnanců Tomeše a Patřičného.

Po měsíci téměř denních návštěv a urgencí u příslušného úředníka na emigračním pasovém úřadě (lidově známém jako „hnanecká stanice“), mi Lolinka s pláčem telefonovala, že se už skoro vzdává naděje emigrační pas s vízem do Izraele dostat, protože jí prý příslušný referent naznačil, že jsou pochyby o našem „židovství“. To byla ta poslední kapka, která rozhodla vsadit vše na jednu kartu. Po neúspěchu lahve Martellu a parfému pro manželku úředníka snad zaberou mé americké dolary, doufal jsem. Když jsem zaklepal u našeho malého bytu v Holešovicích a Lolinka otevřela nic netušíc dveře, překvapením málem omdlela.

„Proboha, kde se tu Ante bereš? Já jsem ten pas nakonec přece jen včera dostala!“

Včera večer snad do půlnoci se prý pokoušela dovolat se k Milanovi, ale nikdo nebral telefon. To už jsem měl v kapse letenku do Prahy a trávil poslední večer v naší perlové továrničce v Asneres s nedočkavými jablonečáky. A Milan, byl-li vůbec doma, zřejmě ignoroval vyzvánění telefonu, jsa příliš zaneprázdněn dvořením se své nejnovější lásce, rozvedené krajance z Vinohrad. Podávajíc mně ten kýžený pas Lolinka mi líčila, jak se stalo, že ho nakonec přece jen dostala.

„Když ten referent provokativně řekl, že můj pas už delší dobu má, ale že mi ho přesto ještě nevydá, prasklo mi náhle něco v hlavě a já na něho začala křičet, že ať si ho nechá a třeba naloží, že se s maličkými dětmi nikam stěhovat nechci ani opouštět starou nemocnou maminku, která umírá na rakovinu.“ Musela to být jistě hlasitá či přímo bouřilivá a určitě nehraná scéna (maminka Rollová

Květiny u cestičky, koláče od babičky,
ty dobré s jahodami, ten nejsladší pak dá mi,
já to znám, já to znám.
Kachny se kolébají, venku si děcka hrají,
rybáři na úsvitě, slunce jim hází sítě, já to znám, já to znám.

Edouard Leon Cortes (1882-1969) - nádraží v Paříži Gare de l'Est

zemřela o dva měsíce později), která asi pohnula svědomím zavilého komouše, když otevřel šuple a pas jí mlčky podal. Koňak ani Channel nezabraly, ale soucit kupodivu asi ano. Nebo se nakonec vzdal naděje na fyzický úplatek pohledné Lolinky? I to bylo možné. Mou poslední teorii však Lolinka šmahem zavrhla.

„Nikdy ani slůvkem nepřestal být striktním úředníkem. To spíš věřím, že to byl nakonec soucit," obhajovala Lolinka referenta.

V Praze jsem se zdržel jen dva dny, pomohl Lolince dopakovat dva velké kufry a malý kufřík s dětskými hračkami. A za poměrně skromný dolarový úplatek se podařilo prodloužení mého prošlého potvrzení návštěvy Francie o 2 měsíce, letadlem jsem se vrátil do Paříže, kam za mnou měl o pár dnů později následovat zbytek mé rodiny. Lolince s odjezdem do Paříže v Orient Expressu slíbil pomoc její bráška Toník Rollo o pár dnů později.

Ze začátku jsem plánoval ubytovat rodinu v nějakém laciném hotelu, zatím co budu rozjíždět naši nově zaregistrovanou výrobu umělých perliček. Milan v té době, zamilován až po uši, kryl ze svého malého pařížského konta nájemné naší mini továrničky, nákup skleněných tyčí, perloidové norské pasty a minimální platy jablonečáků. Já stále ještě bydlel ve skladišti pekárny krajana Fialky. Ty své dolary, získané zprostředkováním prodeje vagónu látek Rusům, jsem úzkostlivě opatroval, aby po příjezdu měla má rodina kde bydlet a z čeho žít, než nás zavalí příjem z prodeje námi vyrobených prvních perlových náhrdelníků. Že si na to počkáme dobrých pár měsíců mi bylo jasné.

Mnohem méně jasné mi tehdy bylo, jaké tvrdé kroky má milovaná a obdivovaná Francie udělala, aby zabránila antikomunistickým uprchlíkům z Východní a Střední Evropy zaplavit po skončení války Francii. Francie a Švýcarsko byly jediné dvě země Západní a Severní Evropy, které nedovolily zřízení táborů pro politické uprchlíky. Miliony jich muselo přežívat a často i živořit v táborech válkou zničeného Německa, Rakouska a ostatní Západní Evropy. A aby se jim snad nezalíbilo ve Francii – průjezdním státu legálních emigrantů do Izraele, USA, Kanady nebo Jižní Ameriky tak, že by ve Francii chtěli trvale zůstat – a to platí nejen pro nositele průjezdních víz, ale hlavně pro zámožné „návštěvníky" Francie – vydala vláda zdánlivě velmi humánní nařízení: Přijme-li kdokoliv ve Francii třeba jen do dočasného podnájmu rodinu s dětmi, nemůže jí dát výpověď pokud nejmladšímu dítěti je méně než 14 let. To se vztahovalo jak na nájem privátů tak i na hotely. Ochránci dětí byli na to vládní nařízení asi pyšní, jenže ochranu dětí vláda určitě na mysli neměla. Následek toho „ochranářského" humánního nařízení byl, že majitelé domů, bytů a hlavně všech hotelů nejen v Paříži, ale i v celé Francii striktně odmítali podnájem uchazečům s dětmi i na sebekratší dobu. Dosud jsem si toho nebyl vědom, ale jak se brzy

ukázalo, znamenalo to katastrofální situaci pro moji rodinu. Po dvou zoufalých dnech neúspěchu, kdy jsme s Milanem a s Charliem v jeho citroence objeli snad všechny pařížské hotely a navštívili bytové agentury, jsem byl na pokraji zoufalství. Kde tu svou rodinu ubytuji? - ptal jsem se sám sebe. Pod mostem přes Seinu? Nebo budou přespávat v tom skladišti mouky pekaře Fialky, kde jsem dosud bydlel já už pár měsíců? I Charlie Kratochvíl přes veškerou svou popularitu v podsvětí selhal. Jeho sféra byly hotely hodinové. Ale jak bylo možné, že si Pravdovi našli a pronajali dvoupokojové apartma přímo ve středu města, napadlo mne a Milan přiznal, že mu to taky vrtá v hlavě. „Jediné možné vysvětlení asi bude, že si ten přepychový byt se dvěma pokoji, kuchyňkou a koupelnou po příjezdu do Paříže koupili. Hanino konto, které jí otec zřídil ve švýcarské bance na to asi hladce stačilo."
Jak to opravdu bylo, jsme se Hany Pravdové (za svobodna Beckové) zeptat nemohli, protože Pravdovi s půlročním Sašenkou a jeho chůvou se už skoro měsíc opět potulovali po Riviéře.

„Jak to opravdu s tím jejich apartma je, to nám Hana asi po návratu řekne, ale taky říct nemusí. Ale pravdu se dozvíme, najdeme-li v jejich bytě kupní nebo nájemní smlouvu", ozval se Hanin bratranec Milan. „Matně si vzpomínám, že když jejich rodina poprvé jela na Riviéru, že mi přímo vnutili klíč od bytu pro případ, abych jim mohl poslat něco, co zapomněli. Jestli mi ho Hana dala i tentokrát, to už si jasně nevzpomínám, odjížděli na Jirkovy narozeniny a alkoholu se vypilo přehršle. Třeba ten klíč najdu v jiných šatech."

Našel, ale přes důkladné prohledání bytu jsme žádné písemné doklady nenašli. „Je-li to kupní smlouva, má ji asi v bankovním sejfu", připustil Milan. „A ještě ti Ante něco řeknu. Špatně jsem na dnešek spal starostmi jak a kde umístit tu tvou rodinu, už nám na to zbývá jen jeden den než jejich vlak dorazí na Gare de l'Est. Nenajdeme-li pro Lolu a děti zítra nic, pevně jsem se rozhodl riskovat zlobu Hany umístěním tvé rodinky v jejich prázdném bytě. Ty's jim oběma s obrovským rizikem pomohl ven a oni pro tebe a tvou rodinu zatím naprosto nic neudělali. Hana může ze svého švýcarského konta pro vás koupit přece snadno laciný, malý byt někde na dalekém předměstí, možná blízko té naší fabričky."

Co jsem na to měl říct? Mlčky jsem Milanovi potřásl rukou a Lolince zatelefonoval, že už se jejich příjezdu nemůžu dočkat. Že však na poslední chvíli znovu zasáhl osud a poslal nám do cesty zachránce s dobrou radou, vylíčím v kapitole příští.

„Nekráčej přede mnou, možná za tebou nepůjdu.
Nekráčej za mnou, možná tě nedokážu vést.
Kráčej vedle mě a buď můj přítel."

Albert Camus

Anděl a hora
(Andělská Hora u Karlových Varů)

Frank Nykl

Za třicetileté války byla Andělská Hora vypálena Švédy, záhy však byla obnovena. Znovu hrad lehl popelem roku 1718, po tomto neštěstí už nebylo sídlo obnoveno. Nejstarší zmínka o Andělské Hoře, jinak též Engelsburg zvané, pochází z roku 1402, kdy hrad patřil k Bečovskému panství.
Z vyhlídky hradu uvidíte vrcholy Krušných hor Plešivec, Božídarský Špičák, Klínovec, na východě Doupovské hory, na jihu Tepelskou vrchovinu a na jihozápadě nejvyšší vrcholky Slavkovského lesa.
Zřícenina zůstala díky své dominantní poloze s dalekým výhledem po okolní krajině oblíbeným výletním místem. Pustý hrad si také oblíbily poetické duše, v roce 1786 sem dokonce z nedalekých Karlových Varů pozval své přátele Johann Wolfgang Goethe a oslavil s nimi své sedmatřicáté narozeniny. Goethe rád pobýval v západočeských lázních a podnikal výlety do okolí.
V knize „Labyrintem tajemna" - ze 17. století, kdy byl na hradě (bandita?) Linhart Colonna z Felsu, tu byla alchymistická laboratoř a v ní pracoval známý alchymista a kouzelník Jakob Tentzel. Proč si zrovna tady našel příhodné klima pro své magické pokusy? Kopec, na kterém stojí Andělská Hora, vyzařuje mimořádně silnou kladnou energii. Proto také byla voda, která kdysi prýštila ze studánky na úpatí hory, léčivá. A za ní tam přicházeli poutníci.
Majitel hradu, rytíř Jakoubek z Vřesovic si za husitských válek kromě vojenského řemesla přivydělával i přepadáváním pocestných. Mimo jiné také prznil a zabíjel nevinné panny a při pronásledování jedné z dívek se prý zabil pádem do propasti.
Je zde i pověst o krásné Alvíně, kterou sem hradní pán Ursinus unesl z dalekých zemí. Manželství se ale nevyvíjelo šťastně a utrápená Alvína, zklamaná hrubostmi a zlobou svého muže, hledala útěchu v pomoci lidem v podhradí. Ti ji za to milovali a zvali andělem. To by mohl být původ jména hradu. Stalo se pak, že zlotřilý Ursinus omylem vypil jed, který připravil pro ubohou Alvínu. Ta si posléze vzala dítka a i s nimi následovala otce Tristana zpátky za moře do země svých předků, do země Anglů a Sasů.
V okolí hradu se vyskytují čerti, víly, skřítkové a vůbec zázračné bytosti, a dodnes je občas

někdo potká. Loupežníci prokazatelně provozovali své řemeslo kolem Andělské Hory ještě v 19. století, zůstaly o tom soudní zápisy. Historik Augustin Sedláček o hradu říká: "K nejkrásnějším zříceninám našeho království patří Andělská Hora mezi Vary a Bochovem. Hrad tento daleko viditelný stojí na hrubém skalisku, kteréž na vše strany kolmě spadá a o sobě stojíc s žádnou výšinou nesouvisí: skalisko pak stojí na vysokém podstavci, pročež se spatřuje na několik mil v okolí. Ze zdáli se podobá kupě, z blízka klam ten mizí a vidět jest skálu rozpukanou, rozmanitého tvaru a na ní zubaté zříceniny, pod nimiž se rozkládá městečko na úpatí skály a svahu podstavce rozložené."
Hrad je dnes volně přístupný. Není bez zajímavosti, že se zde v sedmdesátých letech natáčel muzikál „Balada pro banditu“ s Miroslavem Donutilem v hlavní roli. Vladimír Sís natáčel tento film v roce1978, dodnes se o něm mluví a lidé si stále kupují jeho DVD. Film zachoval nejenom část atmosféry úspěšné divadelní hry, ale nadčasový příběh a nezapomenutelné melodie neztrácejí kouzlo ani v jiné době. Zvláště když jsou spojeny s hereckými začátky Miroslava Donutila, Ivy Bittové nebo Bolka Polívky, s nimiž později Vladimír Sís vytvořil i řadu dalších snímků.
„Balada pro banditu“ patří k nejlepším muzikálům, které u nás kdy vznikly. Tento film je něco mezi pohádkou, baladou a trampským muzikálem, podle stejnojmenné úspěšné inscenace brněnského Divadla Husa na provázku. Role statistů pak ztvárnili trampové z Karlovarska, naši kamarádi, kteří za své výstupy dostávali tehdy velký honorář, až 100 Kč denně.

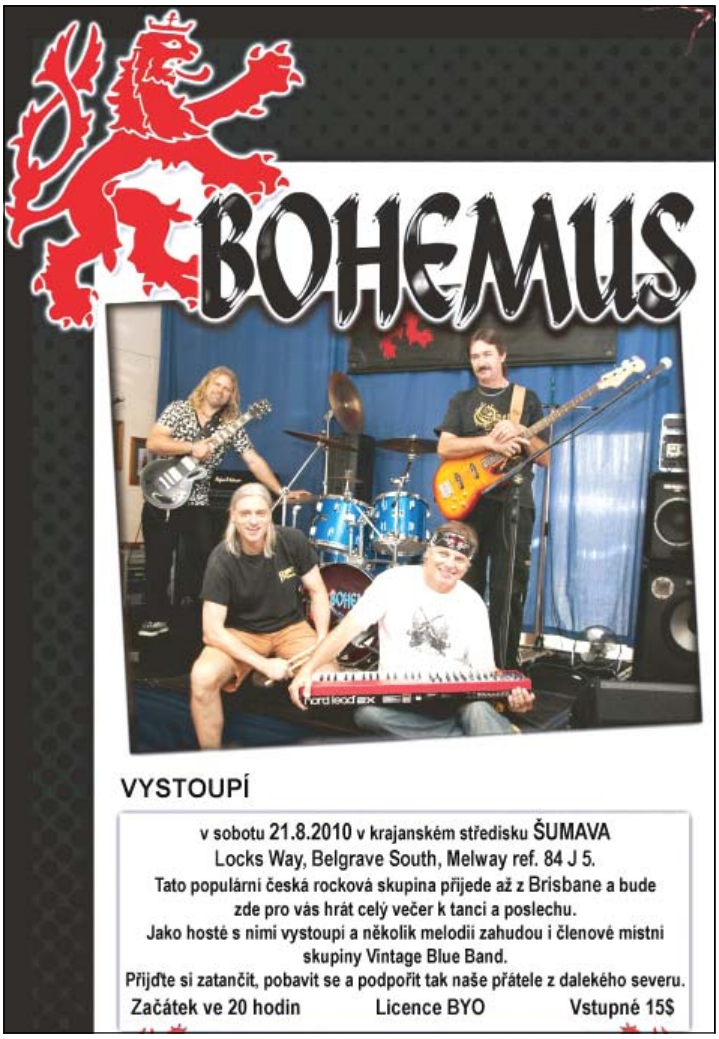

Tajemství krásy

Hana Gerzanicová

Šla krása světem –
v barvách skrytá
hledala nejrůznější místa
kde zachytila se
kosmickým svým letem.

Pod šatem všednosti
kouzlila své tvary
a pouze zasvěceni její dary
dovedli odhalit
a neznámé tváře mystické
zachytit pro dotek radosti.

Je krása skryta
v očích které vidí
kam nikdy nepohlédne
mnoho lidí
když jejich srdce nehledá
co svět tvarů, barev nabízí,
co krása duši dá.

The Secret of Beauty

Hana Gerzanicová

Dressed in colours
Beauty roamed the world
Searching day and night
For spots to settle down
In her cosmic flight

In humble garments
She created shapes
Visible only to eyes that strive
To discover her mystical faces
To disclose them and revive

For beauty hidden
In the eyes that see
Places where many never care to look
Because their heart doesn't search
To find her treasures in the beauty book

ARNOŠT LUSTIG MÍŘÍ DO AUSTRÁLIE

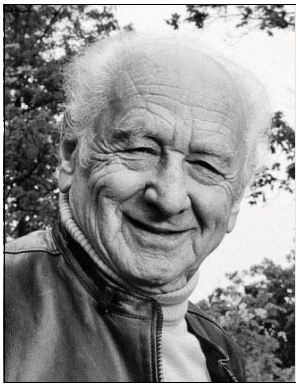

Světově uznávaného českého spisovatele a humanistu, Arnošta Lustiga, narozeného před 83 lety v Praze, očekává v měsíci srpnu zážitek v jeho bohatém životě dosud neprožitý. Bude jím návštěva Austrálie, kam jej pozvalo Jewish Museum of Australia v Melbourne, aby vystoupil na Melbourne Writers Festivalu a Sydney Jewish Writers Festivalu. Melbournská přednáška "Through My Eyes: A Personal Account [of Theresienstadt]" bude čerpat jako většina jeho románů ze smutných osobních vzpomínek, kdy jako patnáctiletý prošel koncentračními tábory v Terezíně, Auschwitzu a Buchenwaldu. V dubnu 1945 jako zázrakem uprchl z transportu smrti do Dachau a do konce války se ukrýval v Praze. V holocaustu přišel téměř o celou svoji rodinu.

Po válce studoval na Vysoké škole politických a sociálních věd, začal přispívat do novin a časopisů. Roku 1948 odjel do Izraele jako zpravodaj Lidových novin v izraelsko-arabské válce, po návratu pracoval jako redaktor Čs. rozhlasu, vedoucí kulturní rubriky týdeníku Mladého světa, byl i scenáristou Čs. filmu Barrandov - napsal mj. scénář podle své novely Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou.

Po invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 musel Československo opustit. Nejdříve emigroval do Jugoslávie, kde působil v záhřebském filmovém studiu, poté žil v Izraeli, v roce 1970 se nakonec usadil v USA, kde od roku 1973 přednášel film, literaturu a scénáristiku na Americké univerzitě ve Washingtonu. V roce 1978 tam byl jmenován profesorem. V roce 1995 se stal šéfredaktorem české verze časopisu Playboy. Je autorem slavných knih Démanty noci, krásné zelené oči, Dita Saxová,… Po přežití holocaustu se snaží žít každý den naplno.

∞

Jaký je momentální stav vaší mysli?
Jsem v pohodě.
Jakou vlastnost máte na sobě nejraději?
Lehkomyslnost a bezstarostnost.
Jaká je vaše nejtypičtější vlastnost?
Jsem žid s malým ž.
Jaká vlastnost vám nejvíc vadí na ostatních?
Podlost, lakotnost, sebestřednost a blbost.
Čeho si nejvíce vážíte na svých přátelích?
Přátelství.
Pro které chyby máte největší pochopení?
Pro všechny lidské.
Čeho si nejvíce vážíte u ženy?
Krásy, oddanosti, věrnosti, schopnosti lásky, jejího tělesného umění.
A čeho si nejvíce vážíte u muže?
Čestnosti, statečnosti a kamarádství.
Čeho v životě nejvíc litujete?
Že je čas neúprosný a že mnoho mých drahých blízkých a známých už umřelo.
Kdo je vaším nejoblíbenějším básníkem?
Karel Šiktanc, Karel Hynek Mácha, Li Po, Tu Fu, Jiří Wolker.
Kteří malíři jsou vaši oblíbení?
Josef Hnízdil, Francisco Goya, Tizian, Rafael, Auguste Renoir, Edgar Degas a všichni, kteří dokážou namalovat to nejkrásnější na světě - nahou ženu.
Kde byste nejraději žil?
V Čechách.
Jak byste chtěl umřít?
Ve spánku, a pokud možno se vypařit, abych nikoho neobtěžoval. S tajnou žádostí, aby mi nikdo nevyčítal zmatek, případně dluhy, které po sobě zanechám.
Na co byste chtěl mít nejvíc talent?
Na malování krásných nahých žen.
Co děláte ze všeho nejraději?
Píšu, jím, spím a utrácím - i to, co nemám.
Jak si představujete dokonalé štěstí?
Kdyby se všichni nemocní zázrakem uzdravili a všem lidem se povedlo to, po čem touží, aniž by to někomu druhému uškodilo.
Kdo je vaším největším smyšleným hrdinou?
Mojžíš, spasitel křesťanů, a Spartakus, protože všechny legendy jsou jen "možná".
A kdo je vaší největší smyšlenou hrdinkou?
Patnáctiletá Kůstka z mého románu Krásné zelené oči a také Dita Saxová.
Kterou historickou postavu nesnášíte?
Hitlera, Goebbelse a další přesvědčené nacisty, lidi tak zlé jako z pohádek.
Kdo je pro vás hrdinou v reálném životě?
Tomáš Garrigue Masaryk, Václav Havel a Zdeněk Urbánek.
Kým nebo čím byste chtěl být?
Dobrým spisovatelem.
Co by pro vás bylo největším neštěstím?
To, co by bylo neštěstím pro mé nejbližší.
Které společenské změny byste se chtěl dožít?
Demokracie a zákonnosti v Čechách.

- z otázek na tělo - Hospodářské noviny, květen 2010

ARNOŠT LUSTIG - AUSTRALSKÝ PROGRAM

8-10pm Wednesday August 25: "Through My Eyes: A Personal Account [of Theresienstadt]", Jewish Museum, 26 Alma Rd, St Kilda. Info: (03) 8534 3600
5.45 - 6.45pm Thursday August 26: "Do Words Do It Justice? Writing the Holocaust", Sydney Jewish Writers Festival, Shalom College, University of NSW. Info: 02 9931 9660
10.30am Friday August 27: "Writing to Remember, Writing to Forget: The Act of Writing the Holocaust". Sydney Jewish Museum, 148 Darlinghurst Rd, Darlinghurst. Info (02) 9360 7999
4pm Sunday August 29: In conversation, Melbourne Writers Festival. BMW Edge, Federation Square, Melbourne. Info: (03) 9999 1199
Theresienstadt: Drawn from the Inside runs to March 13, 2011 – Jewish Museum of Australia, 26 Alma Rd, St Kilda, Vic. Info: (03) 8534 3600 **www.jewishmuseum.com.au**

PRAHA A UMĚNÍ – NOVÉ

Barbara Semenov

Praha – nejkrásnější z měst nejen pro Pražany, ale pro mnohé světoběžníky, se od nepaměti pyšnila sbírkou krásných soch. Jako živé, tepající velkoměsto jde ovšem s dobou, nemůže zůstat zakleta v dávné minulosti, kdy umění vyznávalo jiná estetická měřítka a ideály. V relaci k současnému vývoji umění jsem možná staromódní, nemohu však zavírat oči před novými trendy a inspiracemi, které stojí za tvůrčí silou soudobých umělců, jak českých tak světových.

Myslím, že jsem přišla na to, proč je dnešní umění tolik odlišné od umění minulých generací. Dnešní umění si jako nejvyšší metu vytyčuje – konflikt. Čím větší konflikt, tím větší umění. Svět, alespoň ten náš civilizovaný, se podstatně změnil. Život je lepší, snadnější, nová generace si nemůže stěžovat – nepociťuje hlad, bídu, strach z válek, diktatur, nesvobody. Neutíká se již k umění stejným způsobem jako ty předešlé. My a naši předci jsme se v nešťastných dobách upínali k umění jako k něčemu krásnému, nadpozemskému, oproštěnému od utrpení. Nastupující umělci zrají v relativně ideálním životním prostředí a múzou se jim tedy stává opak šťastného ideálu. A tím je právě konflikt, krize, kontroverze, někdy dokonce až zvrácená. Tento trend je celosvětový, psala jsem o podivném umělcovi Damien Hirstovi, kterého objevil a proslavil britský reklamní magnát a sběratel, bývalý poradce Margaret Thatcherové, Charles Saatchi. Vývoj australského moderního sochařství jsem měla z první ruky, když dcera vystudovala sochařinu na melbournské univerzitě. Nebyla jsem proto překvapena, když jsem zjistila, že podobným směrem se ubírá i současné umění v Čechách.

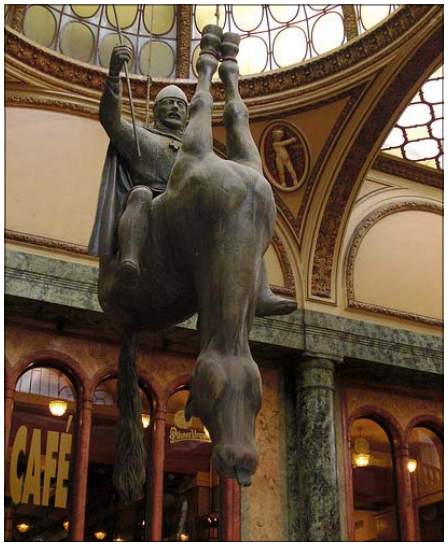

David Černý - „Kůň“

Praha se dnes může pochlubit slušnou řádkou kontroverzních moderních umělců – jmenujme například Davida Černého, Romana Týce, Jiřího Davida, Aleše Veselého, Olbrama Zoubka, Kurta Gebauera. Je tak potěšitelné, že Praha má i svou první prestižní sběratelskou galerii Dvorak Sec Gallery www.dvoraksec.com, kterou otevřela spolu se sběratelem Petrem Šecem Olga Dvořáková, úspěšná zakladatelka a kurátorka projektu Sculpture Grande Prague, open air festivalu soch v historickém centru Prahy.

V Praze zcela ojedinělá galerie se nachází v Dlouhé ulici číslo 5 na Starém Městě a soustředí svoji pozornost výhradně na významná díla současného umění a na velmi mladou nastupující generaci umělců z USA, Británie, Německa a České republiky. Slouží všem obdivovatelům moderních uměleckých trendů, zkoumá hranice médií, reprezentace a interpretace v současném umění tvorby a zároveň působí jako poradenská společnost. Dvorak Sec Gallery má již slušnou řádku svých důležitých sběratelů, kteří rozvíjejí vlastní, jedinečné a odlišné sbírky, kde hraje klíčovou roli, tak jako v ostatním světě, především investice a budoucí zhodnocení současných moderních děl.

Olga Dvořáková

Olga Dvořáková a kurátorka galerie Zora Carier aplikují své zkušenosti také z výstav galerií, které organizují ve Spojených státech i z exhibic a prezentací vlastní galerie na četných mezinárodních uměleckých festivalech. O vyhledávanou kontroverzi není nouze. Od 24. června do 2. září probíhá v galerii Dvorak Sec Contemporary výstava „Trouble with love“, zahrnující malbu, sochy, instalace, fotografie, kresby a nová média od současných předních umělců. Různorodost a rozporuplnost celé výstavy i paradoxní vyznění tématu výstavy posunuje hranice a mění dosud veškeré zavedené normy. Je na divákovi, zda vysloví svůj souhlas a na sběrateli, zda učiní tu správnou investici.

Galerie Dvorak Sec je sympatická i tím, že zaštítila české moderní sochaře v protestu proti dost nepochopitelné iniciativě spojené s již osudově problematickým pražským stěžejním místem, kde stál v padesátých letech Stalinův monstrózní pomník, nyní nahrazený metronomem. Fanoušci Michaela Jacksona zde chtějí v srpnu vztyčit dvoumetrový sloup s bustou Michaela Jacksona, fenomenálního zpěváka, který právě na Letné zahájil před čtrnácti lety své poslední světové turné. Finanční prostředky na stavbu má přinést veřejná sbírka.

Busta Michaela Jacksona

Jako protiváhu k zamýšlené soše nabídla Galerie Dvorak Sec Contemporary pohotově pražskému magistrátu bezplatné umístění čtyř děl respektovaných českých umělců. Ty by měly být jen začátkem. "Máme připraven seznam dalších padesáti soch od českých umělců nejmladší generace i zasloužilých hvězd, kde je společným jmenovatelem vysoká kvalita," říká Olga Dvořáková, podle které by na Letné mohl vzniknout celý park soch. "Česká moderní historie má významnější momenty, na které by mohla socha upomínat, než koncert popové hvězdy," domnívá se dále galeristka a uvádí například masové demonstrace v listopadu 1989 nebo mše papeže Jana Pavla II. při jeho první návštěvě ČR.

S tím nelze než souhlasit. Osobně mne zaujala zbrusu nová instalace stojící v této chvíli v srdci města na náměstí Franze Kafky, mezi Staroměstským náměstím a Kaprovou ulicí. Moderní sochu vytvořil Jiří David, který patří k našim předním umělcům a který u nás i v zahraničí vzbudil velký ohlas díly jako Srdce nad Pražským hradem či Záře nad Rudolfinem. Socha se nazývá „Klíčová“, je vysoká sedm metrů, váží přes 1 tunu, její podstavec pak 8 tun a je na ní použito 85.741 klíčů, které pochází z veřejné sbírky uspořádané u příležitosti dvacátého výročí 17. listopadu 1989. Klíčová socha má podobu slova „Revoluce“, jehož písmena jsou tvořena těmito fonty: Počáteční velké R z novin - dobové Rudé právo, velké E - z tehdejšího toaletního papíru, malé v - z vaty, velké O - z obalu žvýkačky Pedro, velké L - z reklamy pana Vajíčka, velké U - z tuzexového poukazu (bonu), velké C - z loga cestovní kanceláře, velké E - z komunistické legitimace. Tato podoba představuje osobní polemiku Jiřího Davida s politickým a společenským vývojem v České republice za uplynulých dvacet let od sametové revoluce.

S takovou moderní sochou by neměl mít dnes problém ani sebevětší odpůrce současné moderny. S časem nabude jistě i své historické umělecké hodnoty. Ale socha Michaela Jacksona a Pražané? To už bych tam radši dala sochu Karla Hašlera nebo Karla Gotta.

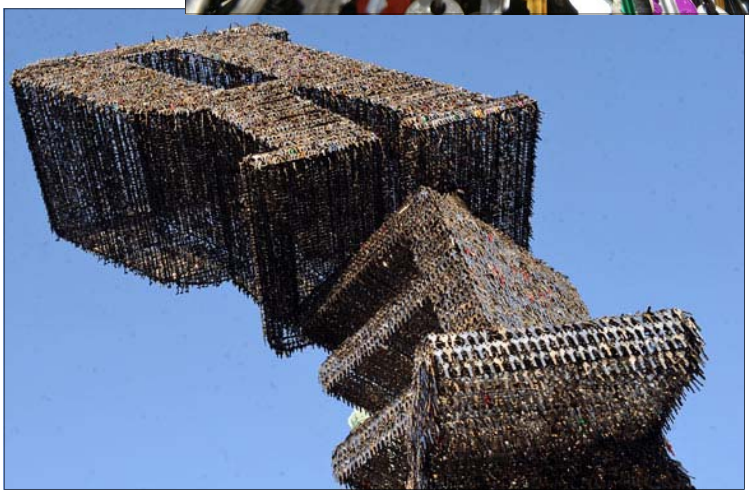

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, AUSTRALIA

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

Břetislav Kotyza

KÁMEN
(Austrálie, Uluru)

narezlý kámen odkudsi náhody
dlouží táhne stín
oblosti valounu srdci lidskému
dlaní kdo kulatil
žiloví z hloubi pro koho z nás
úsvitu básník vryl
valoun červený mnohostí jediný
mlčený oslovil

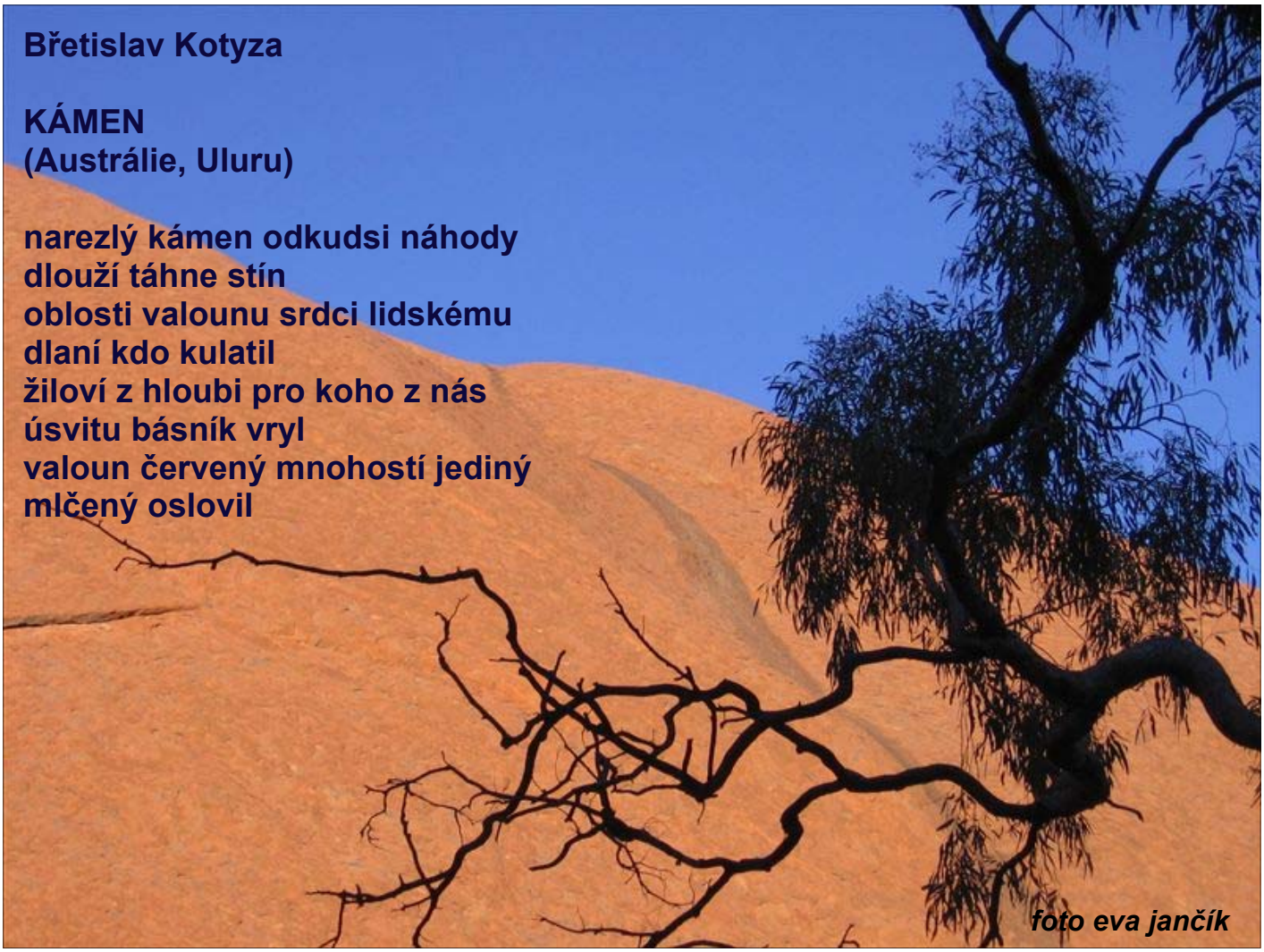

foto eva jančík

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P.O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, Australia
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE
PAID
AUSTRALIA